CELE 6 SCRISORI ALE LUI ZEPPELINUS N.

Ţin să-i informez pe foarte răbdătorii mei colegi de pe NADIR_LATENT (nota bene: nu-l exclud, firește, pe insistentul Maktub; dar nici pe onorabilul denunţător de agenţi mai mult sau mai puţin secreţi, cumsecadele domn Sh.; de asemenea, pe falsul ministeriabil B.; ultimului îndeosebi, cu toată nepăsarea pe care mi-o stîrnesc mormanele de viruşi ori programelele îngrămădite sub ţeasta unui computer, fie el şi unul manevrat de un *geniu* al InterNetului) că, în iarna şi mai apoi, în primăvara anului trecut, am primit 6 *scrisori*, toate prin intermediul poştei electronice. Prima a sosit pe 11 ianuarie. Următoarele patru pe 18 februarie, respectiv pe 19, 21 şi 22 martie. Ultima mi-a parvenit abia pe data de 24 mai. Adresa de pe care au fost expediate este următoarea: zepp_timp@yahoo.com. Am făcut aceste precizări din spirit de ordine şi din dorinţa de a respecta adevărul.
Iată conţinutul celor 6 scrisori:

Scrisoarea numărul 1

Stimate Domnule K.

Mă numesc Zeppelinus N. Dacă veţi căuta în arhivele Academiei pe care cu onoare o conduceţi, veţi găsi cu uşurinţă şi acest nume. Între anii 196... şi 198..., am ţinut, în Aula Major a instituţiei pomenite, mai multe conferinţe despre structura timpilor istorici. Calitatea de membru plin mi-a permis să lansez de la înălţimea catedrei cîteva ipoteze care, potrivit orgoliului meu de suveran al unei ştiinţe încă nu pe deplin acceptate de comunitatea internaţională a savanţilor, ar fi trebuit să revoluţioneze înseşi bazele cunoaşterii. De altfel, în prelegerile mele, am arătat că ştiinţa timpului este cea mai importantă dintre ştiinţe.
Pe parcursul a numeroase milenii de civilizaţie, fiinţele raţionale au ajuns în ipostaza de a se putea în sfîrşit, debarasa de Creatorul

lor. Deicidul reprezintă esenţa oricărei deveniri istorice. Singura barieră care mai stătea şi mai stă în calea realizării acestui deziderat supraistoric al Speciilor era şi este timpul, mai precis: înţelegerea felului cum curg secundele şi al rolului nostru în această curgere.
Vedeţi, prin urmare, că deja am şi intrat, cum s-ar spune, în miezul
chestiunii.
Vă voi vorbi nu despre problema propriu-zisă, problema timpului, ci despre relaţia mea personală cu acest vrăşmaş al atotputerniciei noastre. Este vorba, repet, despre o relaţie strict personală. Eu am urît dintotdeauna ceasurile, clepsidrele şi toate acele nesuferite instrumente care măsoară zădărnicia noastră de creaturi determinate. Îmi ziceam că, de vreme ce Creatorul nostru ne-a făurit într-atîta de imperfecţi, de plini de metehne, El însuşi nu poate fi decît imperfect. Şi pentru a controla aceste creaţii imperfecte care suntem, El, în imperfecţiunea Lui, nu putea inventa decît tot o unealtă lipsită de perfecţiune. Această unealtă e, aţi ghicit, timpul.
Dar fiindcă lasă impresia că e imuabil şi ireductibil, nouă ne apare ca fiind întruchiparea perfecţiunii.
Astea erau convingerile mele la finele perioadei de care v-am vorbit
la începutul scrisorii! Studenţii, cursaţii ocazionali şi bursierii Academiei participau la aceste cursuri iconoclaste din amuzament sau din pură curiozitate, nu contează. Dacă nu mă înşel, chiar şi Dvs. v-aţi exprimat, la un moment dat, intenţia de-a le audia, cu toate că profesiunea căreia vă dedicaseţi nu avea nici în clin şi nici în mînecă cu subiectul materiei mele (cel puţin pe atunci, deoarece, între timp, opţiunile Dvs. par să se fi schimbat). Aţi renunţat din motive pe care nu le mai reţin. Probabil că nu eram suficient de important pentru Dvs. Nu e un reproş, e o constatare. Trăim într-o epocă în care e obositor să deosebeşti faptul minor şi insignifiant de lucrul cu adevărat esenţial. Astăzi, acesta din urmă se întîmplă, dacă se *mai* întîmplă, sub ochii noştri preocupaţi de deliciile unei vieţi fără complexe şi constrîngeri, iar dacă nu se întîmplă, nimeni nu caută răgazul pentru justificări sau regrete.
La o asemenea concluzie nu se ajunge peste noapte. Am început fără nici un ţel, aleatoriu, şi, ca mai toţi contemporanii mei, în

lehamite. Eram tînăr, nu-mi păsa de nimic. Dacă e să o spun pe şleau, singurul care conta eram eu. Am studiat teologia, matematicile, astrologia şi alchimia, fizica şi oripilanta ştiinţă a construirii roboţilor. Am renunţat la toate pe cînd eram la apogeu, în ciuda preţuirii cu care mă onorau profesorii mei.
În cele din urmă, cum era de aşteptat, am devenit un specialist în problemele timpului.
Faptul că majoritatea oamenilor înţeleg timpul numai în sens cantitativ, m-a obligat să-mi reconsider o parte din prejudecăţile însuşite pe parcursul atîtor ani de studiu încrîncenat şi asiduu.
În epoca noastră, foarte mulţi oameni ştiu cîte puţin din toate şi nimic pe de-a-ntregul. O mică parte ştiu atît de multe despre cîte un domeniu atît de limitat şi îngust, încît poţi spune că ştiu totul despre nimic. Restul, care nu intră în nici una din categorii, îşi irosesc viaţa muncind fără rost, acumulînd sau risipind.
În plus, toată lumea se grăbeşte. Vă daţi seama, onorabile *magister*, că în astfel de vremi, apariţia unui specialist în problemele timpului trece drept o absurditate.
Specialistul însuşi e taxat ca excentric, teoriile lui sunt arătate cu degetul, ca nişte scamatorii ieftine, menite a distra publicul.
Între prestidigitatorul de la circ şi expertul în problemele timpului nu mai există diferenţe vizibile.
Şi cînd te gîndeşti că timpul este totuşi singura chestiune cu adevărat importantă!
Am suportat deci ironiile muşcătoare ale semenilor mei.
N-am fost cruţat de umilinţe; tocmai aceste umilinţe mi-au dat puterea să merg mai departe. Eram hotărît sa administrez o lecţie usturătoare acestui început de secol care nu dădea doi bani pe ştiinţa mea, dar avea o atît de mare nevoie de cunoştiinţele mele.
După ani de muncă, mi-am formulat ipotezele expuse în rîndurile de mai sus. Concluzia era fără echivoc: rostul Speciilor determinate era acela de-a-l înlătura pe Creator, de-a i se substitui şi de a decide asupra trecutului, prezentului şi viitorului micro- şi macro- Cosmosului. Dar pentru a se produce substituirea, pentru a o ridica de la nivelul posibilului la cel al actului, trebuia controlat timpul. Sieşi suficienţa Creatorului trebuia echilibrată de sieşi suficienţa fiinţelor determinate. "Echilibrarea" - termenul nu este, poate, cel mai fericit, dar este singurul pe care îl am la-ndemînă - urma să aibă loc într-un unic mod: prin întoarcerea în timpul fizic,

timpul istoric, al unui exponent al Rasei şi modificarea radicală a cursului Istoriei.
Diferenţa dintre Noi şi El era uriaşă, dar aveam avantajul de partea noastră. Noi puteam să devenim, puteam să ne însuşim o altă condiţie, superioară condiţiei de creaturi imperfecte.
Puteam aşadar, să tindem spre perfecţiune. El nu avea această şansă. El era dintotdeauna, nu se putea automodela (gîndiţi-vă, stimate domn, la acei înţelepţi din vechime care susţineau că zeii trăiesc într-un soi de beatitudine eternă, o amorţeală a transcendentului care nu le permite să acceadă spre zonele superioare ale existenţei, ci numai să privească în jos, da, da, mereu în jos, ca şi cum, această incapacitate de a privi în sus ar fi doar o consecinţă a unei alte neputinţe, aceea de-a se manifesta prin efort - efort spiritual, înainte de toate!).
El era, dacă îmi permiteţi o comparaţie aproximativă, aidoma Sfinxului ce păzeşte marile piramide: încremenit în propriu-i
egocentrism, contemplînd tăcut şi impersonal Istoria şi Timpul, ambele teoretic nelimitate. Dar, din punctul de vedere al observatorului critic, Sfinxul are şi el imperfecţiunile lui.
În definitiv, nu-i decît o îngrămădeală de cuburi şi paralelipipede de piatră, aşezate unele peste altele, cioplite de artişti care şi-au imaginat că subjugă nemărginirea şi cuceresc imortalitatea. Dar ce reprezintă cîteva mii de ani faţă de infinitul care le împresoară? Dinozaurii au stăpînit mica noastră planetă sute de milioane de ani. Acest interval e, la scara Universului, aproape egal cu miile de ani de civilizaţie de pe urma cărora ne-am ales cu prejudecata comodă că am fi o culme a creaţiei divine.
Cu toată aprecierea datorată unei persoane de însemnătatea Dvs., vreau să mă asigur că sunt bine înţeles. Ca să pătrundeţi adevărul spuselor mele, vă rog respectuos să consultaţi arhiva Academiei: în ultima mea prelegere, am explicat în detaliu cum am ajuns la aceste concluzii. Demonstraţiile, pe care nu le repet din considerente lesne de înţeles, şi-au găsit acolo forma ultimă. Inteligibile şi încărcate de nobile sensuri, ele îşi dezvăluie scopul: eliberarea Rasei, a Speciilor, de sub sceptrul unui sărman Atotputernic.
Mi-amintesc şi acum de acel ultim curs, susţinut în Aula Academiei,

înaintea unui auditoriu solemn şi disciplinat.
Afară era o zi frumoasă, caldă, adia un vînticel plăcut de sfîrşit de septembrie. Prin ferestrele întredeschise, pătrundeau înăuntru adieri încărcate de miresmele toamnei. Hotărîrea de-a părăsi Academia era irevocabilă şi o bucurie calmă îmi umplea sufletul. Cînd am isprăvit prelegerea, cursanţii s-au ridicat în picioare şi mi-au adus un ultim omagiu, de parcă s-ar fi despărţit pentru totdeauna de maestrul lor drag. Eram în al nouălea cer.
Acasă mă aşteptau bagajele, cutiile încărcate cu manuscrise şi cărţi şi baloţii care protejau aparatele utilizate în cadrul experimentelor anterioare.
Servitorii angajaţi cu ora le urcaseră deja în maşină, iar pe şofer l-am găsit aşteptîndu-mă, fumînd ţigare după ţigare, într-o încercare zadarnică de a-şi stăpîni nervozitatea.
Nu cunoştea destinaţia cursei şi era, după toate aparenţele, un om căruia incertitudinile îi dădeau frisoane.
Dar eu, puteţi să mă credeţi, îmi alesesem bine locul.
L-am învîrtit pe coclauri neumblate ore şi zile în şir,
făcîndu-l să piardă noţiunea spaţiului. Din această încurcătură care l-a înspăimîntat de moarte, l-am scos abia cînd era îndeajuns de buimac ca să nu reţină amănuntele. I-am arătat ce are de făcut, apoi ne-am despărţit surîzători, aproape prieteni, el:
fericit că scapă de acest calvar şi de acest nebun, eu:
şi mai fericit, într-o stare de exaltare fără seamăn.
Am cărat singur, în adîncurile subpămîntene ale noului meu imperiu,
baloţii, cutiile şi bagajele. Cît despre şofer:
habar nu am cum a făcut calea întoarsă, pe ce drum ocolit şi prin ce
hîrtoape îşi va fi înfundat camionul, însă e sigur că, în sinea lui, se juruise să nu mai pună piciorul pe acele tărîmuri ale sălbăticiei.
În prima săptămînă m-am odihnit. Adusesem cu mine suficiente provizii ca să rezist vreme îndelungată. Am urcat munţii, urmărind văile şerpuitoare, străjuite de pereţi verticali de calcar, care opresc
lumina soarelui. Nopţile mi le petreceam sub cerul pe care o spuză de stele îl făceau la fel de misterios ca pe timpurile magilor care proslăveau voinţa zeilor de bazalt. Departe de lumea trepidantă a zidurilor de beton şi sticlă, a televiziunii şi radioului, a politicii

şi a plăcerilor terestre, eliberat de grijile şi ispitele cotidianului, m-am dedicat, în exclusivitate, muncii.
Şi am muncit fără odihnă ani nenumăraţi.
Am studiat teoria cuantelor, astronomia, cibernetica. Matematicile mi-au ţinut mintea trează şi m-au făcut să-nţeleg ordinea care domneşte îndărătul aparenţelor şi a haosului. Uneori, în nopţile inepuizabile, îl zăream aievea pe uriaşul Cantor ridicîndu-se în picioare, întinzînd mîna spre mulţimea tuturor mulţimilor şi zicînd, cu glasu-i ca un bubuit de tunet: "E un abis!" Alteori, participam la întîlnirile de taină ale şamanilor sioux.
Cazurile de nedeterminare ale lui L'Hospital m-au ajutat să percep diferenţele dintre infinituri. Preoţii cu pene de Quetzal mi-au scos inima din piept şi au mutat-o în trupul unui jaguar.
Dar mai înainte, l-am văzut pe Hunrakan pierzîndu-şi piciorul.
În ultima noapte a Hegirei, pe 24 septembrie, o furtună de nisip m-a orbit cu totul; durerea de ochi nu m-a împiedicat să-l aştept pe Profet la porţile Medinei. O Murashama, blestemată să aducă nenorocire celui ce-o poartă, şi-a odihnit tăişul pe grumazul duşmanilor mei, iar jugularele deschise mi-au împroşcat chipul transpirat cu sîngele celor care agonizau la picioarele mele.
Pe cele trei cîmpuri de cinabru am umblat luni şi zile, fără să întîlnesc pe cineva. Saadia m-a vizitat în două rînduri, iar Maimonide şi ben Luria fiecare de cîte trei ori. *Hoţii* mi-au furat mintea şi m-au dus pe un cîmp legat la ochi; Şankara m-a dezlegat, arătîndu-mi calea de-ntors în peştera-mi răcoroasă.
L-am ascultat pe Stephen W. Hawking vorbind din căruciorul lui cu rotile. Cu Einstein am avut o controversă legată de natura spaţiului. Ultimul maestru al templierilor mi-a împărtăşit secretele Ordinului în preziua arestării; i-am văzut pe oamenii lui Nogaret, ministrul regelui Filip cel Frumos, năvălind cu săbiile scoase în cămăruţa în care fiecare obiect avea puterea să dezghioace viitorul. Am stat la taifas cu călugării care îl instruiseră,
în secret, pe banul Craiovei înainte să urce pe scaunul său de domnie: de la ei am aflat cum avea să scape de la tăierea capului acest bărbat fără egal.
M-am prosternat înaintea lui Marduk, cînd l-a micşorat pe Kingu.
Paracelsus m-a vindecat de albeaţă la ochi.
Nicolaus Krebs mi-a împuiat urechile cu a sa *concordantia*,

iar un oarecare Valentin mi-a explicat diferenţa dintre *eoni*, ca *părţi* a *pleromei* şi *pleroma* ca totalitate (mărturisesc, în pofida calităţii discursului, conţinutul m-a cam obosit; se vede treaba că nu eram ceea ce el numea un *pneumatic*). Am împărtăşit, plictisit, visul lui Mani: faptul că Ahriman a luat-o înaintea nefericitului său frate Ohrmazd încă din burta primordială a lui Zurvan m-a amuzat totuşi. Citharedul însuşi m-a însoţit o dată în împărăţia lui Hades. Lui Trotki i-am luat un amplu interviu, nu mai reţin pentru ce revistă. Pe ceilalţi, mult prea mulţi spre a fi măcar consemnaţi, dar care mi-au sufocat singurătatea sau mi-au limpezit-o fără a-mi cere nimic la schimb, nu-i adaug pomelnicului.
Ar fi de prisos. Nostradamus a avut o prestaţie jalnică: într-o seară i-am demonstrat, negru pe alb, că *profeţiile lui sunt atît de subiective încît pot sau nu să se actualizeze*.
Cînd i-am descris istoria secolului XX, a recunoscut, înfrînt, că se înşelase (în războiul din Golf, americanii l-au umilit pe întunecatul Hussein!) şi că modernii săi exegeţi şi admiratori sunt nişte zănateci creduli care de-abia fac distincţia dintre o metaforă şi o marmotă.
Mai adaug: Lordului Vader era cît pe-aci să-i smulg cascheta care îi proteja cerebelul exibat şi înconjurat de fotoni.
Orbului care îndeplinea funcţia de director al Bibliotecii din Buenos Aires şi care a vrut să-mi demonstreze, cu pietricelele lui albastre, că haosul şi infinitul sunt inextricabile, i-am aruncat reproşul formulat de părintele Gandulfo: *E singura privinţă în care aş putea să îţi dau dreptate. În rest, lasă-mă în pace! Dumneata cunfunzi noţiunea de infinit cu cea de nedefinit. Pornind de la o asemenea confuzie, poţi construi orice, poţi lua ochii oricui!* Şi am adăugat: *Eşti un farsor care învîrte cuvintele cu elocinţa vrăjitorească a oratorului devenit, peste noapte, avocat!*
În Castalia, Knecht m-a iniţiat în tainele mărgelelor de sticlă, dar am rămas acelaşi jucător mediocru, dispreţuit de toată suflarea pedagogică. În calitate de combatant, am luat parte la ultima mare bătălie care opunea Puterile Solare Principilor Uriei, cei născuţi dintr-un ou albastru. Pelerinii erau să mă strivească cu tălpile lor invizibile într-o zonă a Deltei Şarpelui Albastru; un tinerel cumsecade, care avea să cunoască gloria literaturii, m-a salvat în ultimul moment. Se numea Boris.

În semn de recunoştiinţă, l-am făcut, pe el şi pe fratele lui Arkadi, să-mi scrie, de treisprezece ori, un scenariu pentru filmul *meu* intitulat *Călăuza*. Reţineţi că, într-o după-amiază plumburie de iarnă, m-am certat cu un anume Heisenberg, fără nici o legătură cu principiul al cărui părinte spiritual este: pur şi simplu omul îşi vărsase cafeaua pe nădragii mei!
Într-o noapte cu lună plină (plecasem spre Egipt, unde trebuia să o peţesc pe sora lui Ramses, al II-lea sau al III-lea, nu mai reţin, de soaţă pentru stăpînul meu, Muttawali hititul), am elaborat prima schiţă. Am terminat proiectul cîţiva ani mai tîrziu, într-o dimineaţă friguroasă de ianuarie. În ajun, mă străduisem să conving un *tarabostes* să nu-l asasineze pe marele Burebista. Argumentul meu era următorul: dacă Burebista ar trăi, praful şi pulberea se va alege din măreţia Romei, iar Balcanii vor juca rolul pe care l-au jucat, în veacurile Evului Mediu, regatele apusene.
Nobilul dac m-a ascultat consternat, s-a scărpinat după ceafă, m-a asigurat de bunele lui intenţii şi i-a tăiat beregata marelui rege. Am împăturit planurile şi le-am îndesat în rucsac.
Peste gura peşterii am prăvălit o stîncă grea de granit, pe care am dislocat-o cu ajutorul unui calup de trotil.
Zburam ca un fulg peste dealurile înzăpezite, fără să iau în seamă greutatea preţioasei poveri care îmi apăsa umerii firavi. Pe străzile marilor noastre metropole, am trecut ca o vijelie, asemenea unei fantome ivite din adîncurile iadului. În oraşul natal, am ajuns spre seară, ostenit, dar încărcat de o fericire indescriptibilă.
Prin noaptea care se lăsa, am dibuit cu uşurinţă drumul spre casă. Am adormit cu fruntea rezemată de rucsac, în dormitorul meu plin cu pînze de paianjen şi libărci care alergau înnebunite de vibraţii străine. M-am trezit după 36 de ore. Un soare rece topea pojghiţa de gheaţă depusă pe geamuri.
Al Dvs.,
Zeppelinus N.

P.S.: *Vă rog să acceptaţi toate scuzele mele pentru această încheiere atît de abruptă. Motive obiective mă obligă să mă opresc aici, în acest punct al relatării care, sper eu, v-a trezit interesul. Voi reveni de îndată ce mi se va ivi prilejul.*

Scrisoarea numărul 2

Stimate Domnule K.

Am recitit cu atenţie prima scrisoare pe care v-am adresat-o în virtutea unor raţiuni ce vă vor fi dezvăluite la momentul oportun (îmi permit să aleg eu acest moment, în funcţie de scopul demersului iniţiat de mine) şi, trebuie subliniat, mă declar mulţumit.
Ca specialist în problemele timpului, am alcătuit o misivă, nu neapărat reuşită sub aspect literar, dar oricum obiectivă; am redat totul cu destulă exactitate, cu scrupulozitate chiar. Asta nu mă împiedică să continui. Dacă o să vă enervaţi, e treaba Dvs. În fond, pot să-mi permit o atare obrăznicie: sunt, din cîte mi s-a garantat, singurul exemplar al unei Specii raţionale care a verificat, pe pielea lui, trăinicia Istoriei. Unde mai puneţi că această Specie e acum ameninţată cu suicidul colectiv, din pricini care nu fac obiectul acestor aşa-zise "informări"!
Dar iată că am şi anticipat o parte din ceea ce voiam a vă zice. Am construit Maşinăria respectînd principiile inventate ori descoperite în anii de sihăstrie. În paranteză şi cu acest prilej, ţin să le mulţumesc venerabililor sponsori: Doamnei Kystis, patroana artelor frumoase din urbea noastră şi Predicatorului Vasîlici Stoma, proprietarul şi întemeiatorul Bisericii Liber-Eterne şi Liber-Cugetătoare, în mod special. Ei, şi mulţi alţii, au contribuit cu sume însemnate la construirea Maşinăriei (Să nu uităm, rogu-vă, în ce epocă trăim; o epocă în care sponsorul a devenit, ca să evit orice exprimare licenţioasă, o figură de prim rang, o figură istorică, aş adăuga eu, fără de care existenţa noastră ar fi o ruină, o tîrîre de larve a căror activitate impozabilă ar eşua, vai, lamentabil!). Ei, şi mulţi alţii, au asigurat proiectului sprijin logistic şi financiar şi au avut încredere oarbă în talentul subsemnatului.
Le mulţumesc încă o dată, cu tot dinadinsul!
Maşinăria a fost gata într-o ploioasă zi de toamnă.
Am făcut un pas înapoi şi am admirat-o. Era, cum să vă zic, deosebită. Nu o descriu, deoarece orice descriere mi-ar forţa intelectul, silindu-mă să recurg la subterfugii ce discreditează

subiectul abordat. Ocupa, în întregime, două din cele trei încăperi ale imobilului în care locuiam (unul dintre tentacule se prelungea în exterior; ca să-l pot manevra fără să mă împiedic, am fost obligat să sparg peretele dinspre grădină şi să retez stîlpii de susţinere ai verandei, înlocuindu-i cu nişte cabluri de oţel suspendate; sub acţiunea soarelui, cablurile aveau să se dilate, iar tavanul verandei avea să se curbeze, aplecîndu-se, într-o parte). Am zăcut aşa, pierdut într-o reverie fără egal, ceasuri întregi. Mi-am revenit abia cînd am simţit că cineva îmi scutură braţul cu putere.
"Hei, domnule Zeppelinus, treziţi-vă!"
Era Doamna Kystis. Pe chipul ei frumos se citea oboseala. Oboseala şi bucuria.
"De 24 de ore mă uit într-una la dumneavoastră şi nu îndrăznesc să vă conturb. Aţi terminat Maşinăria!"
"Da", am şoptit istovit, "am terminat Maşinăria".
"Şi subiecţii?" s-a interesat ea.
"Care subiecţi?" am întrebat.
"Ei, ştiţi dumneavoastră care! Cei care se vor întoarce în timp să modeleze Istoria!"
A reieşit că femeia avea chef să-şi învingă frustrările. Şi că dorea să fie ea prima care experimentează Saltul. Ţinea morţiş să o azvîrl înapoi, pe vremea cînd Paris era încă un cioban imberb şi nu o furase pe Elena din patul răzbunătorului ei soţ. Se considera suficient de ispititoare ca să-l farmece pe tînărul fiu al lui Priam, să-l farmece spun, şi, prin aceasta, să modifice cursul Istoriei.
Dacă Paris nu o va mai fura pe Elena, războiul Troiei nu va mai avea loc, Ulise nu va mai construi calul de lemn, Homer nu va mai scrie Iliada şi Odiseea, Enea nu va mai ajunge în Latium, Imperiul Romei nu va mai exista. Başca Pompei, Cezar, Spartacus, Vergiliu, războaiele punice, Traian, s.a.m.d. Era, să recunoaştem, o propunere interesantă. Pe deasupra, zicea dumneaei, dacă ne luăm după ce perorează foştii dumneavoastră colegi, Socrate va fi altul sau nu va fi, Platon asemenea, Aristotel, discutabil. S-ar duce dracului bazele logicii. Prin deviaţie, ce sens ar mai avea să te gîndeşti la un neamţ tipicar precum Kant, sau la burtosul Hegel? Dacă romanii nu vor mai inventa dreptul civil, fiţi sigur că nici

corsicanul nu va inventa codul care-i poartă numele. Probabil că *Fenomenologia* burtosului va fi opera unui anume Ulianov, iar zîmbăreţul nostru prezident nu va mai cîştiga nici un scrutin, se va mulţumi cu postul de magazioner-şef la o fermă de ovine din Transvaal. Că doar Homer e înainte-mergătorul, nu? Consecinţele, vedeţi bine, erau incalculabile.
I-am explicat că nu e deloc sigur că războiul troian a avut loc, în termenii lui Homer firește, şi că nu ştim precis dacă Paris chiar a furat-o pe Elena sau dacă nu cumva conflictul de pe meleagurile Ilionului a avut alte cauze, în afara celor amoroase.
S-a supărat. A insistat. Ştia ea ce ştia, că doar citise la viaţa ei, uite domnule, cam atîtea tomuri de cărţi, nu era o proastă.
Ce credeam eu? Că degeaba îmi finanţase ea Maşinăria, ca să-i mulţumească posteritatea? Ea era o femeie practică, ceva foloase tot va scoate din invenţia-mi macabră. Astfel că am cedat. Am aruncat-o pe dealurile unde îşi păştea Paris oile. Adică, vedeţi dumneavostră, stimate *magister*, acolo am crezut că va ajunge. N-a ajuns tocmai *acolo* şi totuşi, de ajuns *acolo* a ajuns.
Toată povestea a durat zece minute.
Deodată, Maşinăria se porni să troznească din toate încheieturile. Prin aburul gros care învăluia cockpitul, am zărit o siluetă. Era ea, Doamna Kystis. Făcuse Saltul şi se întorsese.
M-a privit cu ură. Am întins mîna să o ajut să coboare, dar m-a împins cît colo.
"Am sponsorizat un nătîng!" a ţipat ea furioasă. "Un nătîng, asta eşti, domnule Zeppelinus!"
Nu mai pricepeam nimic. Maşinăria funcţionase, aparatele indicau că translaţia avusese loc fără incidente deosebite, parametrii erau la nivelul optim.
"Vai de mine!" se lamenta Doamna. "Cu cine m-am încurcat?!"
Cu un efort considerabil, am izbutit s-o smulg din ghearele deznădejdii. Apoi m-am dumirit. Ea sărise într-adevăr în epoca în care fusese programată Maşinăria, dar într-o altă dimensiune spaţială. Timpul era corect, spaţiul... Să zicem că era o eroare. Dar nu era chiar o eroare. Vă închipuiţi cum percepe a treia dimensiune o fiinţă bidimensională? Păi da, o să ziceţi, îmi închipui,
am văzut la televizor, s-au făcut o sumedenie de documentare pe

tema asta. Nu o percepe, dimensiunea, la ea mă refer, sau dacă o percepe crede că e un soi de Dumnezeu. Îi simte prezenţa, dar nu-i vede faţa. Cam aşa păţise Doamna Kystis, care sponsorizase Maşinăria. Numai că ea nu fusese o fiinţă bidimensională, de fapt nu ştia nici ea ce fusese, îl văzuse pe Paris păscînd oile lui tătîne-său, dar nu reuşise să-l atingă, să-i pipăie musculatura de atlet, era ţeapănă ca sloiurile din Antarctica, ţipase la el, doar, doar o vedea-o, dar el nu o văzuse, nu apucase să constate cît de ispititori sunt nurii matroanei ce călătorise prin Istorie ca să-i admire boiul.
Erau, unul faţă de altul, ca aşezaţi în două tuneluri deformate, transparente, care se strîmbau, funcţie de... Dumnezeu ştie ce! Şi ea, doamne, strîmbă mai era! Că şi Paris cu oile lui cu tot era strîmb!
A plecat fără să se uite la mine.
Al doilea subiect al Maşinăriei a fost, desigur, nimeni altul decît Predicatorul Vasîlici Stoma, proprietarul şi întemeiatorul Bisericii Liber-Eterne şi Liber-Cugetătoare.
Am păţit la fel. Mi-a cerut să-l arunc pe vremea Apostolului Pavel. Voia, imaginaţi-vă ce oroare, să-l împiedice pe urmaşul Celui Răstignit să-şi scrie epistolele. Era convins că, în atare condiţiuni (dispariţia epistolelor) maniheismul ar fi ajuns religia oficială a Europei Unite, Superdemocratice şi Postatomice.
"Uite-aşa o să-l opresc!" zicea în timp ce-i prindeam trupul vînjos între cureluşe. "Pe drumul de Damasc!"
Dar vai, n-a oprit pe nimeni! Apostolul a trecut pe lîngă el, nu l-a observat, cît era el de apostol nu putea vedea ce drame se consumă în altă dimensiune. Şi iarăşi, Doamne, Doamne, da' strîmbi mai erau! Înţepeniţi în tunelele lor, nici nu s-au atins, era şi el ţeapăn precum gheţarii de la Polul Sud.
Şi Vasîlici Stoma, Predicator, Proprietar şi Întemeiator al Bisericii Liber-Eterne şi Liber-Cugetătoare m-a părăsit fără să se mai uite la mine. Ba la plecare a şi strigat, cu un glas ce surpa tencuiala de pe pereţi:
"Bă, dacă mai vii la mine după bani, îţi rup picioarele! Să vedem ce-o să mai inventezi fără picioare!"
Nu continui cu şirul eşecurilor. Aţi înţeles, onorate colega, că i-am utilizat, pe post de subiecţi, pe toţi sponsorii care mă susţinuseră să construiesc Maşinăria. Şi i-am pierdut pe

toţi. Iar ei, nefericiţii, visaseră, nu să întoarcă Istoria şi să controleze Timpul, ci să vadă cum e în pielea Creatorului! Dar eu sunt un ins perseverent. Mi-a zis că oamenii erau săltaţi în altă dimensiune şi că aceasta se datora vreunei defecţiuni a Maşinăriei. Aşa că m-am pus din nou cu burta pe carte, am studiat pe brînci, am identificat ce era de identificat, eroarea carevasăzică, defecţiunea mai precis. Cîteva şaibe, vreo două, trei nipluri, un circuit dezaxat şi, pe ici pe colo, cîte-un tentacul prea lung sau prea scurt. Am repus mastodontul în funcţiune şi mi-am căutat subiecţii. Am găsit unul pe sprînceană, un oarecare Vancea, beţivul cartierului. O stîrpitură de om. Am dat peste el într-o crîşmă, l-am aburit cu jumătate de ţuică fiartă şi o vadră de Cotnari tratat cu apă şi l-am trimis să-i ajute pe perşi la Salamina. Ăsta, nimurugul, era să nu mai vină. Cînd s-a întors mi-a spus, plescăindu-şi limba:
"Ai, bre, ce ţi-am făcut, de m-ai adus înapoi în hîrdău? Tii, da' cumsecade feciori, kilonienii ăştia! Pe cinstea mea!"
"Poftim!" am exclamat cuprins de-o bănuială amarnică. Nimerise în lumea unora care semănau cu noi, oamenii, da' nu prea semănau, îşi ziceau kilonieni, aveau, uite cam aşa, capul şi iaca, atîtea membre. Oho, erau manieraţi, kilonieni subţiri, a stat acolo două decenii, se vedea pe el că îmbătrînise. Părul îi albise, chelia i se ascuţise, nu-l chema pe el Vancea, dacă mă minţise.
Nu mă minţea.
Îmi povesti. Ţţţ, ajunsese el deci pe Kilona, a-a, nu ştii pe unde-i, pe-acolo, atîtea trilioane de secunde-lumină de orbita hîrdăului din care plecat-am mulţumită ţie, bă învăţatule, şi m-am trezit. Unde te-ai trezit? Pe Kilona. Cum? Îţi spusei, pe Kilona. O planetă cam cum îi a noastră. Un soare şi două luni. Una la stînga, alta la dreapta. Oamenii, pardon, kilonienii sunt, dacă-mi dai voie, de treabă. Trăiesc, mai exact: trăiau (pînă n-am apărut io), în mod paşnic şi în deplină concordanţă cu natura. Nu-şi înşelau nevestele, nu-şi băteau pruncii. Nu tu arme, nu tu războaie. Nu înjurau, nu scuipau pe garduri, nu dădeau drumul la vînturi în public. Cînd l-au găsit, s-au apucat să-l şcolească, să-l înveţe de toate, numai lucruri bune. Iacă, şi limbajul ăsta sofisticat, ţţţ, tot acolo l-a desprins.

Nu consumau băuturi alcoolice, în general, nu umblau în stare de ebrietate. N-aveau poliţie rutieră, îţi dai seama? Dar el, Vancea mă chiamă, ţţţ, i-a învăţat şi el. Tot numai lucruri bune. Le-a explicat, cu demonstraţii practice, în ce constă diferenţa dintre un Jidvei cinci stele şi apa potabilă. Le-a arătat kilonienilor cum se distilează alcoolul, cum se produce berea, cum se face vinul. Şi de-atunci s-a dus pe copcă pacea eternă pe Kilona. Acu' au de toate:, poliţie rutieră, adultere, etc.; părinţii îşi snopesc pruncii în bătaie, nevasta lui Goro se culcă cu Kiki şi nevasta lui Kiki nu se culcă cu Goro, ca să rămînă treaba în familie, neroada se culcă şi cu Tuyu şi cu Vovo şi Rara, ţţţ, pervesa dracului! Copiii lui Sisi scuipă pe garduri, îndeosebi pe gardul lui Juju, vecinul lui Goro de care ţi-am vorbit cînd cu nevastă-sa. Urîtă treabă. Pe ansamblu, contactul a fost un cîştig pentru ambele specii. N-a schimbat el, Vancea, istoria omenirii, da' a schimbat istoria kilonienilor, ceea ce cam tot pe-acolo e. Acum voia să-l trimit înapoi şi să nu-l mai aduc, oricum era sătul de nevasta de-aici, îşi găsise alta pe Kilona. Şi apoi, din respect pentru învăţăturile lui, Consiliul Suprem al Kilonei îl proclamase Cîrciumar universal, avea să scoată o groază de bani din afacerea cu alcoolul! Unde mai pui că, peste un an sau doi, va începe şi pe la ei războiul, e inevitabil, că şi-au băut minţile! Or să decedeze pe capete fiindcă habar nu au să se bată, iar pe el, pe Vancea, tare îl ispiteşte gîndul: cum i-ar sta lui ca erou, un Bonaparte kilonian?!
"Te chem în vizită, pe cinstea mea! S-o cunoşti pe Lala, dulceaţa!"
Cum? Cum?
"De-aia să mă trimiţi înapoi, bă intelectualule, c-acolo io porunceam! Acolo eram şef, aici îs nimenea-n drum!"
L-am trimis acasă la soţie şi la copii şi am refăcut experimentul. Am găsit noi subiecţi. Îi racolam din cele mai diverse medii. Nu trebuia să-i ademenesc cu promisiuni sau să utilizez cine ştie ce tertipuri. Semenii mei erau oricum dornici să-l uzurpe pe Creator, deşi făţărnicia le impunea să-l venereze sub diferite înfăţişări şi credinţe. Se ofereau singuri. De îndată ce le spuneam despre ce este vorba, mă urmau aşa cum urmează un căţeluş pe stăpînul său: dînd din coadă!

Dar de plecat, plecau dezamăgiţi. Întristaţi. Furioşi.
Era totuşi un progres. Acum îi zvîrleam în acelaşi timp,
dar pe alte lumi, pe alte planete. Vancea făcuse Saltul şi
timpul în care ajunsese, coincidea cu timpul în care
programasem Maşinăria să-l arunce. Dar îl aruncase pe Kilona.
Şi vedeţi ce-a păţit, cum de s-au sucit toate! Pe pirpiriul Hendy
am crezut că-l trimit să-l salveze pe Cezar de Idele lui Marte:
l-a ajutat pe un oarecare Goh'la să cucerească sistemul solar
al nephaliţilor (patru sute de mii de ani-lumină de Terra).
Pe faimosul Victor, frizerul, l-am expediat direct în puşcăriile
lui Zameom, dictatorul Mo'orei (undeva, pe lîngă Alpha Centauri).
Cînd l-am adus înapoi era să mă omoare în bătaie (Nu-l găsise
pe Lenin, dăduse peste frate-su - Zameom era, din cîte am înţeles,
un soi de sosie intergalactică a tartorelui comunist - pe o planetă
de mărimea Lunii). Am scăpat din mîinile lui datorită neveste-si,
care era cît pe-aci să ajungă o Messalină pe Amoeda. Enrico,
patronul de la "Pîine & Carne", nu s-a mai întors de pe Ledra
(avea misiunea să-l împuşte pe Mussollini înaintea debarcării
aliaţilor în Sicilia).
Realizaţi şi Dvs., onorate *magister*, în ce fundătură intrasem.
Exemplele de mai-nainte - sunt numai *cîteva!* - vorbesc de la sine.
Deziluzionat, înfrînt, blestemînd Creaţia şi pe Autorul ei,
m-am închis în patru pereţi. Nu mai voiam să aud de nimeni şi
de nimic. Am oprit Maşinăria. Mă gîndeam chiar să o dezmembrez,
să o distrug, iar resturile să le ard la groapa de gunoi a oraşului.
Nu eram decît un *morituri te salutant, Domine,* şi asta însemna
finalul carierei mele de *supremum* printre experţii timpului
din toate erele!
Dar nu a fost să fie!
Cu nedisimulată solidaritate academică
Al Dvs.,
Zeppelinus N

P.S.: *Iarăşi sunt nevoit să apelez la înţelegerea Dvs:*
aceleaşi motive obiective, care au o legătură cu scopul
acestor scrisori virtuale, mă constrîng să las baltă relatarea-mi
încărcată cu amărăciune.
Mă bizui aşadar pe bunăvoinţa Dvs!

Scrisoarea numărul 3

Dragă Domnule K.

Îmi iau libertatea de-a începe această a treia scrisoare cu o formulă
mai puţin oficială şi mai puţin conformistă. Aţi văzut - aţi citit - scrisorile anterioare; ele v-au parvenit datorită acestei minuni a tehnologiei contemporane, InterNetul; dar tot ele ne-au apropiat, cred eu, suficient pentru a trece peste convenţiile impuse de comunicare. Comunicarea este, *de facto*, posibilă tocmai datorită capacităţii amîndorura de-a ignora rigorile politeţii. Distanţele dintre noi au dispărut, barierele au căzut, prin urmare putem dialoga la modul cel mai constructiv cu putinţă.
Am zăcut deci luni de zile, întins pe podeaua roasă de carii, blestemîndu-mi sminteala care mă împinsese să creez această monstruozitate, Maşinăria. O uram din tot sufletul. Îmi meritam soarta. De fapt, mă uram pe mine. Mă dispreţuiam. Am vrut să fiu Primul, să excelez într-un domeniu în care nu excelase nimeni, niciodată. Îmi ziceam: *Nu ţi-a ajuns catedra, respectul concetăţenilor tăi, viaţa tihnită pe care o duceai! Continuă, Zeppelinus, continuă şi o să vezi tu unde o să ajungi!* Nu am ajuns, nu mai aveam unde să ajung. Pricepusem că nimeni nu poate fi propria sa cauză. Fusesem un neghiob.
Suntem ceea ce suntem fiindcă ne supunem unor cauzalităţii precise, care nu lasă nici un dubiu asupra rostului nostru în Univers. Căzusem în plasa acelui pozitivism subtil şi totodată infantil, specific epocii noastre, care, împletit cu egocentrismul Speciei, mă făcuse să mă visez Unicul. Iar Maşinăria demonstrase exact contrariul teoriilor mele. Omul nu i se poate substitui Creatorului, deoarece e prins într-un vîrtej de cauze exterioare lui. Fiinţele determinate sunt puternice. NU pot fi însă *atotputernice*.
Într-o dimineaţă m-am trezit ca după un somn de plumb. Erezia, care continua să mă roadă pe dinăuntru precum un vierme, mă îmboldea iarăşi spre gesturi necugetate. Capul îmi atîrna,

dureros, pe umeri. Ideiile cele mai absurde mă năpădeau, mi se învîrteau sub craniul meu de creatură superioară. Pe un raft, în faţa ochilor mei buimaci şi încă adormiţi, am zărit titlul unei cărţi. O să rîdeţi, onorate *magister*, dar era vorba despre o cărţulie socotită de unii o culme a umorului, iar de alţii taxată ca profund neserioasă. Nu e nici o culme a umorului, nici neserioasă nu e. Aidoma unei părţi a matematicilor în care putem include fascinantele inegalităţi ale lui Bohl şi teorema aceea cu valoare de axiomă care statuează, în deplină rezonanţă cu dogmatica şi teologia creştină şi chiar cu tezele presocraticilor despre Unu şi multiplu, că mulţimea tuturor mulţimilor este mai mică sau cel mult egală cu suma părţilor, murphologia este cea mai serioasă dintre ştiinţe, deoarece probează limitele cunoaşterii obiective şi ne arată în ce măsură suntem capabili să ne subordonăm cauzalităţile. Micimea noastră a încercat mereu să evadeze din propriul cucon. A rezultat o megalomanie care, denumită pompos antropocentrism, a ţintit spre un egalitarism universal, în care Atotputernicul reprezintă doar unul dintre termenii relaţiei. Şi în această carte am citit, negru
pe alb: *Numai Dumnezeu poate face ceva cu totul şi cu totul întîmplător!*
A fost, cum să vă spun, ca un fulger care a despicat întunericul suficienţei mele.
Am zvîrlit cartea din mîinile care tremurau de emoţie şi teamă. M-am ridicat de la podea. Nu ştiam cum să încep, nu aveam firul de aţă de care să mă agăţ.
Dar am luat hotărîrea cu viteza unui samurai ale cărui mişcări au devenit, prin exerciţiu, reflexe. *Nu gîndi, Zeppelinus, acţionează!* - iată ce mi-am spus. *Ştii ce ai de făcut, lasă-te în voia imaginaţiei. Este singura ta armă!*
Anii de suferinţe şi încordări nu-i mai socotesc. N-am numărat deceniile petrecute în vîrful unui stîlp pe care urcau puhoaie de viermi mîncători de carne omenească, decenii zic, în care am evitat orice contact cu pămîntul maculat de păcatul străbunului nostru. În jungla Hindustanului am ţinut *tapas*, încercînd să-mi însuşesc virtuţile lui Yama sau Indra, nu-mi amintesc precis (dar nici nu contează!). Presupun că tot atunci

am participat la asediul Lankăi, cetatea demonilor care îi adăpostea pe demonii vijeliosului Ravana, care o furase pe Sita (am sărit sute de *yojana*, transformat din maimuţă în *rachetă*). În templele de la Luxor L-am invocat zadarnic, dar nu mi s-a arătat. Strigătul lui Kukulkan, şarpele cu pene, nu l-am auzit înaintea fîntînii de Chichen Itza. Îmbrăcat în saci de pînză, am rătăcit pe străzile unui Megalopoli, printre automobile care goneau în trombă, clătinîndu-mă şi şoptind, fără-ncetare, *Hare Krîshna, Hare, Hare!* Am vindecat membrii ginţilor, povestind despre urcarea unui erou (nu-i reţin nici unul dintre nume) pe Arborele Lumi. Cantităţi uriaşe de *haoma* au lunecat pe gîtlejul meu însetat de prezenţa Lui. M-am prosternat spre Mecca, am înconjurat fîntîna sacră pierdut în mulţimea adoratorilor. La Roma, am sărutat mîna unui polonez, acceptîndu-i binecuvîntările. Am sihăstrit în neştire. Postul îndelungat, privaţiunile şi autoflagelările nu L-au înduioşat. De la Patanjali, am îndrăznit spre Absolut, însă fără nici un rost: cei de după mine, au crezut că mi-am învins *kharma*, dar această înfruntare şi consecinţele ei sunt discutabile. Am ajuns să mănînc un bob de grîu pe zi. *Ce rost avea să treci Gangele plutind pe ape?* m-a certat un fost prinţ. *Mai bine îi dădeai luntraşului două monezi şi treceai fluviul în luntrea cunoaşterii!* Am văzut transformarea lui Zalmoxe din zeu al pămîntului în zeu uranian, dar pe Zalmoxe însuşi nu l-am văzut. Mi-am dezgropat strămoşii, am săvîrşit acest sacrilegiu, numai pentru a le venera osemintele. Am inventat religii şi erezii. Nici una, dragă colega, nu L-a obligat să mi se înfăţişeze!

Eşuasem, din nou, şi pe toată linia.

Din clipa aceea nu mi-a mai păsat de nimic. Eram un ratat, unul notoriu, arătat de suflarea urbei cu degetul. Mă tîram ca o salamandră prin catacombe şi zăceam ore întregi înaintea unei halbe de rachiu împuţit. Pe străzi, copiii aruncau după mine cu pietre. Am înfiinţat un grup informal şi am făcut campanii electorale: am la activ un primar, un senator şi vreo doi deputaţi. Mi-am vîndut mintea şi sufletul banului şi politicienilor, încercînd să-mi plătesc datoriile acumulate faţă de sponsorii care mă asediau zilnic. Am editat un ziar, *Cîrtiţa*, care a răscolit murdăria frumos vopsită de blazoane, legi sau expresii goale de

conţinut.
Ziarul a dat faliment, iar angajaţii lui au ajuns muritori de foame. Am fost trădat de cei care ştiam că mă vor trăda, iar faptul că anticipasem trădarea şi că o căutasem cu lumînarea dovedeşte că în adîncurile mele eram, ceea ce s-ar chema, un masochist spiritual. Mă amuza uşurinţa cu care colegii mei din breasla fabricanţilor de VIP-uri locale jurau prietenie veşnică, ascunzîndu-şi mizeriile după vorbe meşteşugite, căutînd să-şi justifice frustrările, lăcomia, meschinăria sau impostura.
Am evitat totuşi ura, deoarece ştiam că cei care mi-o provoacă plătesc uneori pentru această provocare cu destinul lor: nici acum nu pot să-mi iert că am urît un asemenea individ care a rămas infirm dintr-un *banal accident* de maşină (într-un acces de mînie strigasem: nu se va încheia anul şi se va întîmpla *asta!* S-a întîmplat, atunci şi de atîtea ori înainte, încît m-a cuprins frica). Mi-am propus să mă răzbun, fără a urî, scriind un roman, *Oamenii Cîrtiţei*, în care foloseam numai personaje reale, fapte reale, împrejurări concrete, totul ambalat într-o parabolă care anagramează realitatea. Dacă mă gîndesc bine, am primit ceea ce meritam: moneda cu care am fost tratat eu e moneda cu care suntem cu toţii trataţi, fără să realizăm acest lucru!
Într-o noapte, stăteam pe veranda părăginită a casei şi mă holbam în gol.
Ceva - sau *cineva* - se mişca în spatele meu. Am simţit o boare uşoară şi plăcută venind dintr-acolo şi m-am întors. M-a întîmpinat un chip de o noblеţe fără seamăn; semăna parcă cu chipul lui Vancea, cel pe care îl trimisesem să-i ajute pe perşi să izbîndească la Salamina. Totuşi, nu semăna. Figura Lui era calmă, blîndă; avea trăsăturile tuturor oamenilor pe care îi întîlnisem în tumultoasa-mi existenţă. Am căscat gura să întreb, dar Străinul mi-o luă înainte:
"Zeppelinus, au trecut decenii nenumărate", a constatat el.
"Nu te-ai săturat!"
"Cine eşti?" am strigat înspăimîntat.
"Tu cine crezi că sunt?" mi-a răspuns El, tot printr-o întrebare.
Am avut o intuiţie. Dar nu, nu a fost intuiţie, a fost revelaţie, în sensul acela definit de teologia creştină: participarea Divinului la un act omenesc. Şi participare era, întrucît, pe loc, am ştiut că era El, că mi se înfăţişase după ani de aşteptări.

"Eşti...", am îngăimat abia ţinîndu-mi respiraţia.
Nu a rîs şi nici nu a dat din cap.
"Prea bine", a grăit El. "Am făcut, cum s-ar zice, cunoştiinţă!"
O vreme, ne-am privit unul pe Altul în tăcere.
Nu ştiam de unde să încep. M-a ajutat tot El.
"M-ai căutat atîţia ani. De ce vrei să-mi iei locul?"
"Ştii prea bine. Tu cunoşti gîndurile fiinţelor. De ce mai întrebi?"
"Liberul-arbitru, cum îl definesc teologii *voştri*, impune ca Eu să formulez întrebarea, iar *subiectul* să formuleze răspunsul!"
"Subiectul", am rostit cu amărăciune. "Chiar şi pentru Tine asta suntem, nişte *subiecţi*... Şi apoi, teologii *voştri*, ca şi cum nu despre Tine ar fi vorba!"
"O, nu o lua aşa de în tragic. Voiam doar a spune că poţi alege. Cît despre teologi, mai bine să nu vorbim!
Sunt prea amestecaţi între ei, ca să mai fie şi actuali. "
"Vorbeşti ca un om, nu vorbeşti ca El!"
"Dar în clipa de faţa nici nu sunt El. Sunt făcut din carne şi din oase, poţi să mă pipăi, să mă priveşti în ochi. Discuţi cu un *ipostas*, hm, uman... Îţi imaginezi oare că Pavel sau alţii ca el, M-au văzut aşa cum sunt? Ai uitat oare vorba străveche: *Faţa mea nu o poţi vedea şi să trăieşti*...?!"
"N-am uitat. Epistolarului nu i Te-ai arătat în carne şi oase..."
"Erau, ehe, alte vremuri!... Pe atunci, secolele aveau altă culoare, credinţa zic..."
"Totuşi", am insistat, şi El nu m-a întrerupt, "nu-mi iese din cap faptul că pentru Tine sunt un *subiect!* Am impresia că zbaterile noastre de furnică te amuză!"
"Un mod de a gîndi, foarte, foarte... antropocentrist, Zeppelinus. Dacă asta te linişteşte: pentru Mine eşti Zeppelinus N. şi atît. Nimic mai mult. Dar asta e deja foarte mult!"
"Parcă ai rosti o sentinţă", am observat. "Te avertizez, Prea Înalte, că perspectiva iadului nu mă nelinişteşte absolut deloc!"
"Faci ce faci şi tot la teologii *voştri* ajungi. Pentru un specialist în problemele timpului eşti niţel cam prea consecvent, nu ţi se pare? Oricum, e bine că nu te temi."
"Consecvenţa e un păcat?"
"Cîndva era o virtute. Astăzi... e pur şi simplu consecvenţă. N-a descoperit secolul ăsta principiul de nedeterminare, Zeppelinus?"

"Secolul trecut", l-am corectat imediat.
"Tot una. Secolul trecut nu s-a terminat încă. E prezent, continuă să fie secolul XX, cu toate că oficial e XXI. Aţi adăugat un simbol în coada numărului, atîta tot!"
"La urma urmei, om vedea cum o s-o dregem!" am făcut ironic.
"Dacă nu ne trimiţi o apocalipsă de duminică..."
"Apocalipsa, Zeppelinus, aţi inventat-o voi."
"Diavolul!" am strigat. "Nu noi!"
"Mă rog", a spus El. "Îmi închipuiam că măcar aţi ajuns la înţelepciunea celor care nu se mai ascund după degete! Gnosticismul nu e pe măsura unui expert ca tine, crede-mă! Cît despre Cel Întunecat, are el destule pe cap..."
"Să înţeleg că Celălalt, Duşmanul tău, nu are existenţă obiectivă?"
"Uite ce-i, Zeppelinus, înţeleptul acela de la Weimar, a scris, undeva, parcă într-un Prolog în cer:
Omul prea lesne începe să tînjească / De aceea, bucuros îi dau tovarăş."
"Nu e tocmai răspunsul aşteptat!"
"Aş, am uitat în ce secol te-ai născut. Am uitat de la mînă pînă la gură, poţi să mi-o reproşezi. Eu nu urăsc şi nu am duşmani. Ultima mea intervenţie..."
"Ultima Ta intervenţie a fost, iartă-mă că Ţi-o spun, lamentabilă. Aşa zic unii..."
"Şi tu ce zici? Care-i părerea ta?" m-a chestionat El.
"Te-ai lăsat răstignit. Ce religie de nătîngi!" am exclamat.
"Nu chiar", m-a corectat El. "E o religie şi atît! La fel de interesantă şi de credibilă ca oricare alta!"
"Îi aperi", am spus. "Le dai dreptate!"
"Nu apăr pe nimeni. Şi nimeni nu are dreptate în mod special. În particular, da, putem discuta problema, o putem aborda dintr-o mulţime de unghiuri posibile."
"Ha, ha!" am izbucnit în hohote. "Prea Înalte, doar nu să mă faci să cred asta! Un Atotputernic, ha, ha, pozitivist! Ce aberaţie!"
"Zeppelinus", m-a mustrat El cu blîndeţe, "gîndeşti ca un european sadea. În termenii teologilor creştini, secolul XX şi-a întors faţa de la Mine.
Dar e un paradox: îndepărtîndu-se, omul s-a apropiat de Mine. Toată ştiinţa voastră probează asta. Jocul acesta de-a ascunselea întra-colo duce!"

"Ce optimism reconfortant!" am strigat.
"Numeşte-l aşa", a continuat El. "Aţi plecat de la Mine şi veţi ajunge la Mine. E adevărat, drumul e cam ocolit, presărat cu primejdii, dar finalul e acolo."
"Doar n-ai venit din Înaltul Tău să-mi ţii prelegeri despre diverse soteriologii sau eschatonuri!"
"Am venit să te las să alegi, Zeppelinus!"
"Să mă laşi să aleg", am repetat. "Ce farsă stupidă mai e şi asta? Pacturile nu sunt specialitatea Ta!"
"Nu-i o farsă", a comentat El. "Şi nici nu-ţi propun un pact. Nu vreau să fur pîinea nimănui. Au furat-o destul alţii, semenii tăi bunăoară! Asta în general, fiindcă în particular...
În particular, chiar şi tu, tot cu asta te ocupai, nu-i aşa?! Secolele ultime, care strălucesc prin elocinţă o dovedesc cu vîrf şi-ndesat. Iar Mie, poţi să o verifici, dacă vrei, nu mi se poate reproşa că nu am prevăzut-o."
"Atunci?"
"E simplu", a explicat El. "Ai uitat? *Numai Eu pot face ceva cu totul şi cu totul întîmplător*. Prin urmare, numai Eu pot îngădui negarea Legilor firii. Vrei să Mi te substitui. Foarte bine, te las să o faci."
"Poftim?" Eram uluit. Ce comedie mai e şi asta, m-am întrebat.
"Nici o comedie" a spus El (îmi citea gîndurile).
"Şi ce ceri la schimb?" am întrebat ca un prost ce sunt.
"Nimic. Eu nu sunt Celălalt, Zeppelinus, nu am venit aici ca să obţin ceva. În paranteză, nu pot nici măcar să îţi cer să fii într-un fel sau altul. Trocul, ai zis-o chiar tu, nu intră în sfera atribuţiilor Mele prezente, trecute sau viitoare. În felul Meu, sunt şi eu consecvent..."
"Şi atunci?"
"E simplu, Zeppelinus. Ai construit Maşinăria, dar ea ţi-a arătat că nu te poţi întinde mai mult decît îţi permite plapuma. Acum ai libertatea de-a acţiona fără oprelişti. Ai posibilitatea să desfaci raporturile cauzale care fac ca Istoria să fie ceea ce este. Te asigur că toate barierele care i-au împiedicat pe ceilalţi subiecţi ai Maşinăriei să intervină direct în mersul evenimentelor vor dispărea. Nu-ţi rămîne decît să alegi epoca şi locul în care va avea loc Saltul tău. Şi încă ceva: nu pune întrebări şi nu te grăbi. Poţi încerca de cîte ori vrei. Dacă reuşeşti să modifici

cursul Istoriei o singură dată, vei fi Eu. În ziua aceea, vei avea toate
răspunsurile."
"Dacă nu...."
"Dacă nu, rămîi ce eşti acum: Zeppelinus N., specialist în problemele timpului! Poţi să accepţi sau nu, fiindcă nu e un pariu, e o propunere!"
"De ce faci asta?"
"Eu nu fac nimic. Tu faci. Neutralitatea Mea este definitivă şi totală!"
Bineînţeles, am acceptat. Nu puteam să nu accept. Cum să ratez o asemenea ocazie? Voi fi El, mi-am spus cu mîndrie. Şi am vrut să-i confirm hotărîrea mea, dar nu a mai fost nevoie: şedeam singur pe veranda a cărui acoperiş se apleca periculos într-o parte şi mă holbam, năuc, în golul imens de la picioarele mele.

Al Dvs.,
Acelaşi Zeppelinus N.

Scrisoarea numărul 4

Dragă Domnule K.

Am săvîrşit sacrilegiul de-a reproduce fidel discuţia avută cu Cel sosit din Prea Înalturi - discuţie, aşadar, dar oare a fost tocmai o discuţie (parcă-mi amintesc de un ilustru romancier care a utilizat exact aceeaşi interogaţie: *dar oare a fost tocmai o discuţie?* - personajul său însă, conversa cu Celălalt, care umbla să încheie trocul, a cărui specialitate era chiar trocul, adică îmi dai, îţi dau, şi cu asta punem punct lucrurilor)? Şi apoi, oare cu El Însuşi discutat-am? Nu a folosit El termenul acela, *ipostas*, cu care se mîndreşte o parte însemnată a creştinătăţii? Ba a folosit-o, şi încă fără să se ferească, direct, ca un bărbat de seamă care nu se fereşte de nimic, căruia nu-i este ruşine cu ceea ce este.
Şi chiar şi este.
După plecarea Lui, am şezut vreme îndelungată cu privirile

pironite-n abis. *Dacă reușești să modifici cursul Istoriei o singură dată, vei fi Eu!* Așa spusese, cu vocea Lui blîndă, lipsită de volutele acustice ale celor care se ascund îndărătul cuvintelor meșteșugite. Nu fusese zemflemitor. Eu încercasem să-mi depășesc spaima care mă umplea ca o tornadă, încercasem să fiu ironic, dar fusesem doar lamentabil, penibil. Aproape că am avut sentimentul că mă făcusem, în fața Lui, de rîs.
Nu o să vă spun, stimate colega, cît am întors, pe-o parte şi pe alta, dialogul pe care vi l-am pus înaintea ochilor. Cît am încercat să pătrund dincolo de vorbele auzite?! Acum îmi dau seama că fiecare propoziție își ascundea propriul tîlc şi că eu nu eram încă pregătit, la vremea aceea, să pătrund înțelesurile atîtor enigme. O tristeţe incomensurabilă subzista însă în spatele replicilor Sale. Risca El să lase un muritor de rînd, un înfumurat raţional, să I se substituie? Vorbise serios, repet, nu trebuie să fii foarte înţelept ca să tragi o atare concluzie. Şi nu era o toană, credeţi-mă. Nu vreau să fac speculaţii care m-ar adînci şi mai mult în deriziune. Îi las pe alţii să le facă. Spun doar atît: că secolul acesta blestemat e de vină şi odată cu el, noi toţi suntem de vină, iar aici nu mai încap subterfugiile, nu mai putem să ne amăgim singuri. Mîine, poimîine o să zburăm prin cosmos, poate că am şi zburat deja, am şi depăşit graniţele sistemului solar, o să stăm la taifas cu kilonienii lui Vancea, beţivul cartierului, şi prin asta, o să ne credem atotputernici. De cînd ilustrul Darwin a ajuns la concluzia că omul şi maimuţa au un ascendent comun, toată lumea s-a grăbit să proclame inexistenţa Lui, ca şi cum una ar exclude-o pe cealaltă!
Dar eu vă zic: şi dacă s-ar demonstra că viaţa a apărut fiindcă, din întîmplare, a trăznit într-o cuvă cu acizi, fapt care a dus la apariţia aminoacizilor şi substanţelor organice, asta nu demonstrează nimic. Păi ce, ştim noi cu instrumente umblă Dumnealui? Nu ştim. Maimuţa originară îl exclude oare pe Adam? *Dar bineînțeles că nu îl exclude!* Vedeţi şi Dvs., onorate domn, nimic nu demonstrează nimic, numai noi credem că putem demonstra ceva - iar originea tristeţii, a blîndeţii Lui nemăsurate, aici trebuie căutată, am ştiut imediat, aici, nu aiurea. Teologii

voştri! Fuseseră vreodată ei, teologii, altfel decît ai *noştri,* numai *ai noştri*? Evident, nu. *Atît de mult a iubit El lumea că L-a jertfit pe Unicul Său Fiu*. Eu mă gîndeam, după plecarea Lui: *Atît de mult iubeşte El lumea şi creaţiile Lui imperfecte, încît îşi jertfeşte locul, lăsînd un nebun să i se substituie*. Este, era o schimbare în atitudinea-mi de specialist în problemele timpului, iar această schimbare nu doresc a o comenta. Aproape că-mi venea să nu dau curs invitaţiei Lui de-a schimba Istoria!
M-am uitat în oglindă şi mi-am zis: *Ruşine să-ţi fie, Zeppelinus, de vei face asta!*
Dar nebunia, ipocrizia şi orgoliul meu erau mari.
Mi-a fost ruşine, dar am făcut-o! Mai exact: am îndrăznit să încerc! Şi, ca un filistin ce eram, mi-am promis cu solemnitate tîmpă: *dacă reuşesc, o să-i asigur o bătrîneţe liniştită şi fără dureri de măsele!*
Dar, mă întrebam, cum va decurge Saltul, Saltul meu? În ce epocă să sar? De unde să încep şi cum? El nu îmi dăduse nici o explicaţie. Puteam deci începe de oriunde voiam. Instrumentul - nu e nevoie să insist - îl aveam: Maşinăria. Doar o construisem cu atîta trudă! Şi, fără să mă gîndesc la consecinţe, am urcat în cockpit, mi-am prins bretelele şi... am sărit. Am sărit, cum ar zice unii, la începuturile Istoriei! Saltul a decurs normal, iar Maşinăria m-a expediat unde i-am cerut: în vremurile în care bipezii, strămoşi de-ai noştri, nu inventaseră focul.
Şi de atunci încoace am hălăduit prin această aşa-numită Istorie.
Aşa-numita Istorie... Şi încă era cît pe-aci să scriu vocabula respectivă cu majuscule! M-am abţinut, am scris cu majusculă doar prima literă. Reflexul meu de învăţat obişnuit să ia de bună orice teorie emisă de contemporanii săi atestaţi de academiile şi universităţile civilizaţiei şi-a spus cuvîntul.
Pot să precizez, pentru uzul Domniei Voastre, că ceea ce ştim noi astăzi despre Istoria veche şi foarte veche, despre preistorie şi protoistorie (ca să fiu în ton cu limbajul experţilor în domeniu!), reprezintă, în proporţie zdrobitoare, prejudecăţi de cea mai joasă speţă. Ce învaţă copiii noştri din manualele lor şcolare nu prea seamănă cu ce-a fost atunci, la-nceputuri!...

Atunci, la-nceputuri!... Iarăşi am bătut cîmpii cu ilustră demnitate, iarăşi şi-au spus cuvîntul prejudecăţile şi complexele de civilizat! Dar existat-au oare aceste începuturi? Să admitem că da, au existat. Dar nici într-un caz aşa cum ni le imaginăm noi. Vedeţi şi Dvs., cum se petrec lucrurile: se adună o pleiadă de minţi strălucitoare, sapă din greu pe ici, pe colo, interpretează şi trag concluzii. Apoi pleiada se întreabă la unison: cum este posibil? Şi vine unul şi demonstrează: aşa este posibil! Iar toată lumea îl aplaudă, bate din palme, genial, oho, ce idee năprasnică, nimeni nu se gîndeşte la gîndirea omului din acele timpuri, la gesturile lui. Nu vreau să dau exemple, găsiţi-le singur! Mie mi-au trebuit atîtea milenii să mă întorc de unde am plecat, în anul nostru de graţie, că simt cum se prăvale cerul pe mine! N-a fost o odisee grandioasă, încercarea mea, nu, nici poveste, a fost taman ce am numit-o mai sus, o hălăduire continuă, o bîjbîială jalnică, iar urmele trecerii mele le veţi găsi, dacă ştiţi pe unde să căutaţi, pretutindeni. Dar eu am vrut totul de la-nceput, visasem o lovitură de maestru: să grăbesc timpul, să-i învăţ pe acei primitivi să folosească focul înainte de sorocul care le-a fost îngăduit şi astfel, să devin, dintr-o mutare, El.

Însă socoteala de-acasă nu se potriveşte cu socoteala din tîrg. De sărit am sărit cu vreo saşe, şapte milenii înainte de *inventarea oficială* a focului, însă, D-zeu ştie cum, ăia, primitivii de care vorbesc, nu dădeau multe parale pe clasificările oficiale: cunoşteau focul. Îl aprindeau, îl întreţineau, îl împrumutau, mă rog, făceau cu el ce pofteau. Iar eu mă uitam la ei cum se învîrteau în jurul flăcărilor ce luminau în noapte şi gîndeam: *bre, Zeppelinus, da' idiot eşti! Trebuia să sari cu şaptezeci de milenii în urmă, nu cu şapte!* Faptul era consumat, n-avea rost să-mi plîng de milă. Ce s-o mai fi amuzat El, din înălţimea Lui! Pentru mine a fost ca o presimţire, am avut acolo, în noaptea aceea, presentimentul eşecului absolut, iar inima mă-ndemna, din nou, să las baltă riscanta întreprindere, să renunţ. Mi-am spus: *Zeppelinus, fă ce ai de făcut, că după aia, o să tot afli cînd a fost inventat focul! N-a spus El că în ziua aceea vei avea toate răspunsurile?* Spre norocul meu, relaţiile cu sălbaticii pe care

îi întîlnisem au fost cordiale. M-au adoptat, ei cu sufletele lor largi, care nu nu cunoşteau meschinăria şi ascunzişurile, m-au făcut unul de-al lor, ba mi-au dat şi ceva funcţie prin adunarea bătrînilor tribului. Număram pietricele din jurul unui soi de altar, aşezat în fundul unei peşteri! Nu mai spun că, din pricina acelor pietricele, am făcut şi războaie, ne-am înfruntat cu tribul vecin (unul de-al lor furase o pietricică!) şi am obţinut victoria (am readus pietricia în fundul grotei), după o bătălie care s-a soldat cu capete sparte, membre rupte şi ochi smulşi din orbite.
Şi din acel punct al timpului am început să acţionez. Eram optimist, încrezător în puterile mele. Trufia mea de culme a creaţiei îşi cerea drepturile: cît de curînd, îmi ziceam, voi fi El. Şi vă rog să reţineţi, stimate *academicus*, că mă comportam deja ca şi cum aş fi izbîndit. Nu faţă de ceilalţi, ci faţă de mine, în intimitate, or unui asemenea egocentrism care degenerează în egolatrie nu i se poate opune nimic.

Al Dvs.,
acelaşi Zeppelinus N.

Scrisoarea numărul 5

Dragă prietene,

Vei ierta nechibzuinţa şi îndrăzneala unui bătrîn istovit. Eşti într-adevăr singurul meu prieten, singurul confesor pe care, date fiind circumstanţele în care mă aflu, mi-l pot permite. Dar am ostenit să mă adresez acestui confesor ca şi cum aş face temenele. Politeţea nu presupune automat respect şi sinceritate, iar cel care-şi închipuie o atare gugumănie e un convenient ale cărui frumoase maniere sunt suficiente pentru a umple vidul unei existenţe, fie ea şi una plină de strălucire. Voi lăsa deci deoparte orice formalism gratuit: cunoşti prea multe lucruri despre mine, pentru a mai începe cu *stimate domnule V*. Nici chiar acel *dragă domnule* nu se mai potriveşte tipului acesta de relaţie, un tip foarte special de bună seamă, care s-a stabilit între noi!

Revenind la problema *noastră* - a *noastră*, a *amîndorura*, în primul rînd: nu voi relata fiecare episod, fiecare experienţă care a jalonat uriaşul interval scurs între momentul zero, momentul în care Maşinăria m-a aruncat îndărăt, în timpurile înnegurate ale preistoriei, şi momentul alcătuirii acestor scrisori. Memoria calculatorului meu nu e capabilă să stocheze conţinutul tuturor bibliotecilor lumii. Abia reuşeşte să preia un mesaj şi să-l transmită destinatarului! Cît despre destinatar: acesta şi-ar pierde cumpătul, cu siguranţă!
Soarele se iţea pe după coama unui deal cînd am isprăvit arcul. Primul arc. O capodoperă a tehnologiei *primitivilor* care anulează spaţiul dintre vînător şi vînat, dintre asasin şi victimă. Îl fabricasem din lemn de esenţă tare. Săgeţile, lungi şi subţiri, din bambus, îmi umpleau tolba. În faţa adunării tribului, am făcut o demonstraţie. Săgeata, aruncată cu măiestrie, a străpuns mărul aşezat pe un colţ de stîncă.
Dar sălbaticii aceia - ce s-o fi petrecut în mintea lor?- s-au ridicat brusc în picioare şi-au început să mă împroşte cu interjecţii. Urlau ca nişte apucaţi. Gesticulau.
Îmi arătau pumnii. Şamanul lor, altminteri un nebun gîngav şi inofensiv, deveni, sub ochii mei uluiţi, o fiară. Îi întărîta pe toţi, pe bărbaţi şi pe femei deopotrivă, întinzînd spre mine un deget acuzator, noduros şi murdar, făcînd pase prin aerul stacojiu - parcă ar fi invocat un spirit al răzbunării să se pogoare din tării, să pedepsească acest demon care spurcase, cu invenţia sa, ordinea sacră instituită de strămoşii tribului.
Am fost nevoit să plec, altfel m-ar fi alungat ei sau - cine ştie? - poate chiar ar fi încercat să mă omoare!
Am căutat alt trib, altă comunitate omenească, unde să-mi *brevetez* invenţia. Am traversat păduri nesfîrşite, înfruntînd primejdii fără număr. Am ocolit mările şi oceanele. Am urcat şi coborît munţii. Am fost unicul reprezentant al Speciei care, în acele vremuri imemoriale, a străbătut globul pămîntesc de la un capăt la altul, care a bătut continentele cu piciorul.
Şi oriunde întîlneam o fiinţă construită după chipul şi asemănarea mea, încercam să-mi *implementez* produsul. Cele cîteva milioane de neghiobi bipezi care populau, pe atunci, inocenta noastră planetă, au fost martorii muţi ai strădaniilor mele.

Strădanii, ah, simple strădanii - căci despre asta îţi vorbesc cu atîta amărăciune, despre încercări, despre eşecuri, nu despre victorii! Mi-au trebuit cîteva mii de ani ca să conving un necivilizat să atingă corzile arcului şi alte cîteva mii ca să-i învăţ pe urmaşii lui cum să-l folosească.
Cum, vei striga, vei întreba retoric, cum de a fost posibil? Unde-i acea curiozitate a Rasei care ne-a izolat de regnul animalier, acea sete de nou care împinge lumea înainte - sete care constituie temelia progresului şi împiedică stagnarea? Îţi voi răspunde la fel de retoric: dragul meu prieten, funcţia creează organul, iar organul curiozităţii a fost lipsit de funcţie milioane de ani, curiozitatea a fost o latenţă care n-a apărut dintr-o dată, nu a izbucnit ca o molimă, nu s-a comportat ca un virus letal care se multiplică cu viteze halucinante, devorînd organismul pe care îl atacă cu rapiditatea unei explozii. Nu, funcţia curiozităţii s-a dezvoltat lent, în etape, şi-a creat organul printr-o continuă ajustare, apoi organul a fost ulterior îmbunătăţit, a căpătat contur şi caracteristici superioare, şi uite aşa am ajuns la stadiul de civilizaţi. Abia cînd organul îşi depăşeşte latenţa, cînd trece de chinurile facerii şi atinge un anumit nivel de perfecţionare, putem discuta despre interconexiuni, specializări ori diversificări.
Strămoşii noştri nu aveau dezvoltat organul curiozităţii, nu aveau nevoie de el, supravieţuirea lor nu presupunea, *cu necesitate*, setea de cunoaştere. Natura se îngrijea de ei, veghea asupra lor şi asta le era de ajuns. Culmea ironiei, la scurt timp după ce am reuşit să-i învăţ să folosească arcul, am întîlnit un popor întreg (cîteva zeci de triburi) care mînuia, cu o dexteritate
incredibilă, această unealtă!
Nu întîmplător am insistat asupra acestui prim şi semnficativ eşec. El s-a repetat, cu mici variaţiuni, pe parcursul întregii mele cariere de uzurpator ceresc. Am inventat sapa. După cîteva secole, am descoperit, pe malurile unui fluviu, comunităţi de agricultori care învăţaseră deja să lucreze pămîntul; membrii acelor comunităţi izolate o inventaseră, evident, cu două, trei decenii după mine. Am domesticit cîinele. După nici un an, am aflat că triburile de la răsărit se hrăneau

cu carnea acestui *prieten al omului*. Am înălţat o topitorie şi am forjat prima sabie de bronz. Armele şi podoabele care însoţeau solia unei căpetenii de migratori au făcut să-mi îngheţe sîngele în vene. Am construit o corabie. La poalele unui munte, un oarecare Noe, mi s-a lăudat cu isprava lui: navigase, susţinea el, patruzeci de zile pe zbuciumatele creste ale diluviului care înecase o parte însemnată a omenirii! Fenicienii, zicea acest supus admirator al Celui Prea Puternic, înconjuraseră deja lumea cu ambarcaţiunile lor! În junglele Yucatanului am înălţat o piramidă. Dar în Egipt, preoţii lui Ra mi-au arătat altele, construite, de zei misterioşi şi păgîni, cu peste zece mii de ani înainte de Cristos - adică, aproximativ, cam în aceeaşi perioadă cu mine. Am construit calendare solare, grădini suspendate, zigurate, statui enorme de aur. Am *inventat* scrisul, algebra şi geometria, astronomia, fierul, sistemele sociale şi codurile de legi. Întotdeauna, timpul mi-o lua înainte. Făceam o descoperire care urma să grăbească evoluţia omului, care trebuia să precipite Istoria, şi imediat aflam că altundeva, descoperirea mea fusese deja făcută, iar oamenii... ei, da, oamenii o cunoşteau şi o foloseau *deja*. Acest *deja* începuse treptat să mă exaspereze.
Atunci m-am amestecat în vieţile lor. Mi-am zis:
Nu merge cu buna, las' că vedem noi cu ce merge!
Am renunţat la orice scrupul moral. Am participat la comploturi, am urzit războaie. Dacă ştiam că în cutare an, cutare rege urmează să fie asasinat, încercam să-l salvez, iar dacă ştiam că regelui îi e hărăzită o viaţă lungă şi prosperă, încercam să i-o scurtez, punînd la cale nimicirea lui. Dacă undeva urma să aibă loc un conflict armat, făceam totul ca să-l împiedic. Dacă era pace, căutam pricină de război şi-i învrăjbeam pe unii împotriva celorlalţi. Pe scurt: am încercat să fac totul pe dos, să răstorn ordinea implacabilă a împrejurărilor, inversînd evenimentele şi obligînd Istoria să ia altă turnură decît cea pe care o cunoşteam.
Am provocat prima grevă din Istorie, instigîndu-i pe muncitorii ce ridicau necropola destinată lui Ramses al III-lea (cu cîteva zile înainte, îi aţîţasem pe libienii

din taberele de mercenari de la hotarele Imperiului, propunîndu-le să se alăture greviştilor). Sub zidurile Babilonului, mi-am aruncat lancea muiată în venin de viperă asupra lui Tiglatpalasar I; arma a ricoşat din scutul regelui şi a lovit un ofiţer al gărzii regale. Pe Alexandru cel Mare am vrut să-l străpung cu sabia la Cheroneea; calul a cabrat scurt, azvîrlindu-mă din şa; în cădere, mi-am rupt piciorul. Lui Aşoka i-am întins, la Taxila sau Ujjayni, nu mai reţin, cupa cu otravă; un valet s-a împiedicat de colţul divanului şi m-a răsturnat de pe picioare; o crimă, evadarea şi nopţile petrecute sub cerul liber prin pădurile Indiei, m-au salvat de justiţia suveranului-filozof. Pe adepţii lui Confucius, aproape că i-am convins să-l asasineze pe Li Si, cancelarul Primul Împărat; entuziasmul celor care credeau că Marele Zid îi va apăra de prădătorii din nord, i-a transformat pe conjuraţi într-o ceată de nehotărîţi sau de laşi (aveau să regrete cît de curînd această nehotărîre şi această laşitate).
Pe Octavian Augustus am încercat, de asemenea, să-l otrăvesc; sora acestuia, o lipitoare cu chip de înger, l-a salvat - mai degrabă din întîmplare, decît din interes.
Am fost sclav şi medic al împăraţilor; războinic şi mesager al păcii; torţionar şi apărător al celor pierduţi în tenebrele groazei; catilinar de profesie şi apărător al statului; actor şi regizor; ucigaş plătit şi moralist înfocat; avocat şi judecător; filozof şi inchizitor; protector al artelor şi duşman al poeţilor. Am făcut toate meseriile în care cruzimea şi compasiunea, lumina şi întunericul, individul şi mulţimea, îşi dau mîna, se condiţionează reciproc şi se opun una alteia cu o vrăşmăşie ireductibilă.
La hotarul dintre ere, am pierdut însă cea mai importantă din bătălii. Înaintea bătrînilor Sinedriului, am îndrăsnit să-L apăr pe Cel care înmulţise pîinea şi vinul. Dar, de pe Crucea Lui, El mi-a aruncat doar o privire fugară. Parcă-mi spunea, cu o tristeţe care mie mi s-a părut de neînţeles: *Ai pierdut, Zeppelinus, ai pierdut!* La Niceea, am luat partea arienilor. Cînd sfîntul care-l înfrunta pe Arius s-a ridicat şi a strigat, cu glasu-i fără de prihană *să tacă gura mincinosului* am auzit caii nechezînd (ah, şi cu numai o noapte înainte le retezasem capetele, neştiind că sfîntul avea le lipească la loc, *inversîndu-le!*).

Sub steagul lui Baiazid l-am înfruntat, cred că prin stepele fierbinţi ale Anatoliei, pe şchiopul Tamerlan; ferecat în cuşca învingătorului, învinsul care se autointulase, pe nedrept, Ildirîm, a împodobit triumful mongolului la Samarkand. Am întocmit originalele hărţilor lui Piri Reis; copiile acestora, care sfidau cunoştinţele acelor timpuri, le-am dăruit *proprietarului*. În războiul de o sută de ani, m-am străduit să-l conving pe unul dintre cei doisprezece pairi să preia puterea din mîna neputinciosului său rege; roşcovanul acela, care cîntărea aproape două sute de kilograme, fără armură, era cît pe-aci să-mi despice, la o beţie, ţeasta. Pe Orban, făurarul tunurilor cu care armia Cuceritorului a bătut zidurile Constantinopolelui, am încercat să-l ucid, fără succes însă, în vreo două rînduri. Pe *Rue de L'Ecole de Medicine*, la numărul 44, am întîrziat datorită unui birjar somnoros şi neatent; am dat buzna în încăperea necunoscută; apa fierbinte diluase deja sîngele celui ucis, reflectînd, cu o fidelitate halucinantă, triumful Charlottei Corday. Colonelul Stauffenberg m-a ascultat cu luare aminte: dacă adjunctul lui Heusinger nu ar fi mutat servieta care conţinea bomba destinată fostului caporal, cel de-al doilea război mondial s-ar fi sfîrşit cu un an mai devreme. Nu mai insist.
Ai priceput, dragul meu prieten, că eşecul acţiunilor mele a fost total. Fusesem înfrînt, înfrînt fără drept de apel!
M-am săturat de vorbe mari, dar cînd zic că Istoria mi-a administrat o lecţie usturătoare, nu fac decît să rostesc un eufemism care poate trece, cel mult, ca vorbă de duh!
Sunt cel mai bătrîn dintre oameni şi totodată, cel mai nefericit! Am rătăcit atîtea milenii printre semenii mei raţionali, încăpăţînându-mă a schimba ceea ce nu poate fi schimbat şi iată, gîndeam, am ajuns în locul de unde am plecat: legat în chingi, în cockpitul Maşinăriei, cu privirile ţintuite în haosul şi nimicnicia care dau culoare, măreţie şi tristeţe vieţii noastre!

Al tău,
Zeppelinus N

Scrisoarea numărul 6

Dragă K.

La grea încercare îţi voi fi pus răbdarea şi nervii!
Scrisorile mele, şase la număr cu aceasta, le vei fi citit, îmi închipui, cu repulsie şi dispreţ. Dar eu - te asigur încă o dată - ţi-am relatat numai adevărul. Nu ţi-am ascuns nimic - poate doar acele amănunte care ar face-o să pară şi mai *barocă* decît este. *Informarea* mea a fost completă - mai puţin episoadele care au jalonat traiectul meu prin veacuri (nota bene: cele pe le-am menţionat totuşi, în treacăt, nu sunt neapărat şi cele mai importante!).
Reîntors în prezent - în prezentul nostru, vreau a spune, al amîndorura - n-am mai putut profesa nici una din meseriile deprinse de-a lungul mileniilor.
Beteag, cu inima şi mintea răvăşite, rătăceam ca o fantomă pe străzile oraşului. Contemporaneitatea - te rog să treci cu vederea preţiozitatea-mi inutilă - îmi părea insuportabilă şi mai ales, da, mai ales, atinsă de o deriziune fără leac. Totul era confuz. Nu eram în stare să revin la catedră, iar materia pe care o predasem cîndva - cît de oribil, de sinistru, sună, în gura mea, acest cîndva! - îmi era indiferentă. Ştiinţa timpului era doar un capriciu, un moft de *microb* raţional!
Şi acest microb raţional, care perora prin cîrciumi şi unghere sordide teorii inepte, care se adresa acum, nu unor studenţi sîrguincioşi şi devotaţi profesiunii spre care erau îndrumaţi, ci unor vicioşi incurabili, unor fiinţe care aparţineau drojdiei societăţii, ei bine, acest microb a sfîrşit prin a fi eliminat!
Eliminat, firește că nu din punct de vedere fizic, ci din punct de vedere social. Sufletește, ca să zic așa, mă eliminasem eu singur.
Am fost închis la ospiciu.
Într-o dimineaţă, în casa în care continuam să locuiesc aidoma unui pustnic nebun, au intrat brancardierii. M-am trezit într-o încăpere în care totul era alb - un alb care mă orbea şi-mi sporea senzaţia de coşmar care mă cuprinsese de îndată ce deschisesem ochii. De prisos să-ţi mai spun în cîte moduri

am fost testat, supravegheat, evaluat, diagnosticat şi tratat. *Schizofrenie în formă evoluată* - aceasta trebuie să fi fost expresia care, la un moment dat, a scăpat de pe buzele eminentului tău coleg. *Mitoman şi periculos* - îi va fi şoptit la ureche sora-şefă uneia dintre subalternele care împărţea porţiile de cartofi fierţi bolnavilor din salonul alăturat (vulgaritatea, cel puţin, nu m-a speriat niciodată!).
Cînd am isprăvit tratamentul, eram o legumă.
Am crezut că voi fi lăsat în pace, că mă vor elibera de supliciul de-a locui între zidurile acelea albe, pe care le uram, asociindu-le, oarecum, stării mele de spirit. Totuşi, nu mi-au dat drumul. Mă plimbam prin curtea ospiciului, cu pas lent, de parcă aş fi călcat, desculţ, pe un covor de sticlă, zicîndu-mi *Zeppelinus, ai răbdare, curînd vor ajunge la concluzia că eşti inofensiv şi atunci vor fi siliţi să te externeze*. Am avut răbdare. Acel *în curînd* la care visam şi care mă ţinuse să nu decad de pe piedestalul meu sfărîmat de experienţele tragice pe care ţi le-am povestit, nu a sosit. Cine ştie cînd va sosi sau dacă va sosi vreodată?

Cu bine
Al tău,
Zeppelinus N.

P.S.: Vei fi ghicit şi singur motivele care m-au determinat să-ţi expediez scrisorile. Ospiciul în care m-a aruncat bunătatea incomensurabilă a contemporanilor mei funcţionează sub patronajul Academiei al cărei rector şi comanditar eşti. Iar eu, întrucît n-am pe nimeni în faţa căruia să-mi strig of-ul, mi-am concentrat toată atenţia asupră-ţi. Mi-e ruşine să fac această ultimă şi disperată încercare: rogu-te mult, în numele prieteniei care s-a statornicit între noi, scoate-mă din această închisoare care aşează între patologie şi geniu semnul egal! Prestigiul şi funcţia îţi vor permite, fără-ndoială, să explici acestor trufaşi ignoranţi care se îngrijesc de sănătatea mea că nu sunt,
cu certitudine, nici primul, nici ultimul nebun din univers;
că universul acesta pe care ei îl privesc doar ca pe un obiect de studiu ne adăposteşte pe toţi, fără ca legile care îl ordonează,

să distingă între pretinsul medic şi presupusul pacient; şi că nu sunt, la urma urmei, decît o fiinţă absolut inofensivă.

Investigaţii ulterioare

Nu am răspuns şi nici nu-i voi răspunde lui Zeppelinus N.; acum, din cu totul alte motive decît cele invocate atunci; dar motivele de atunci, spre deosebire de motivele de acum, şi-au avut rostul lor; m-au împiedicat să încheg un dialog, pe orice temă, cu prea ciudatul expeditor al *scrisorilor*. Cel care semna cu un nume atît de neobişnuit, de ostentativ ales, nu putea fi decît un spirit dezagregat de contradicţii; un mitoman care îşi proiecta asupră-mi fabuloasele-i plăsmuiri onirice; ori vreun hacker care, precum Maktub, îşi testa pe mine suficienţa, bătîndu-şi joc de stîngăcia mea într-ale mînuirii realităţilor virtuale, cu aerul unui profesionist care sparge codurile de acces în arhivele Pentagonului. Am vrut chiar să le şterg din memoria calculatorului. Dar m-am răzgîndit, nici acum nu înţeleg de ce, poate şi datorită unui sentiment nedesluşit: ceva asemănător cu respectul pe care anumiţi dezaxaţi îl impun oamenilor slabi de înger.
Le-am citit însă din cea mai pură curiozitate. Falsa confesiune mă amuza, în aceeaşi măsură în care, repet, îmi impunea respectul. Dar era un respect cît se poate de compromiţător, de inexplicabil. Rigoarea academică cu care fusesem obişnuit mă făcea să rîd în hohote şi totodată, să inventez scenarii, care mai de care mai spectaculare şi mai puţin probabile.
În fine, mi se părea inadmisibil ca un astfel de individ să fi făcut parte din corpul profesoral al instituţiei pe care, de bine, de rău, o conduc. În cele din urmă, am renunţat. Am arhivat cele şase misive şi, pentru o vreme, am dat totul uitării.
Totuşi, într-o zi, nu m-am putut abţine (mi-amintisem, întîmplător, de *scrisori*). Am întrebat-o pe secretara mea dacă auzise vreodată de acest nume, Zeppelinus N.
Mi-a răspuns că nu, dar în răspunsul ei am desluşit o doză de sarcasm. Ai fi zis că-mi reproşează că o întrebasem.
"De unde aţi scos-o şi pe asta?" m-a chestionat ea.
"Mi s-a spus că individul acesta ar fi predat un curs foarte

special în cadrul Academiei noastre", am răspuns, fîstîcindu-mă ca un şcolar.
"Nici vorbă", a replicat femeia. "Puteţi să verificaţi registrele. Un asemenea nume, hm, l-aş fi remarcat imediat.
Aş fi ţinut minte, domnule profesor. E un nume pe care nu îl uiţi cu uşurinţă!"
Cam pe la jumătatea anului (trecuseră două luni de la acest schimb de replici), m-am trezit cu Direcţia Şcolilor pe cap.
Vă daţi seama ce aberaţie, ne aflam în plină sesiune, examinările se ţineau lanţ, nu mai biruiam cu corectatul lucrărilor şi uite, ăstora le ardea de controale! Am simţit că se învîrte pămîntul sub mine. Eram furios, mă gîndeam să înaintez o plîngere forurilor competente, însă inspectorul-şef m-a liniştit, explicîndu-mi, cu vocea lui piţigăiată, disonantă, că pe adresa Direcţiei sosise o anonimă care semnala abateri grave în ce priveşte politica de personal a instituţiei: anagajări fără carte de muncă, state de plată fictive, etc.
Blestemîndu-l în gînd pe fostul rector, a trebuit să pun la dispoziţia inspectorilor dosarele angajaţilor, registrele şi actele contabile.
"Nu vă împacientaţi, stimate domn", repeta într-una insul care îndeplineşte funcţia de căpetenie a acestor pramatii. "Dacă totul e în ordine, precum spuneţi, înseamnă că nu aveţi motive de neliniște! Şi apoi, oameni suntem, ce Dumnezeu!" a încheiat el, clipind des din ochii care înotau între pungile de grăsime.
Şi iarăşi, din cea mai pură curiozitate, am aruncat o privire prin registrele cu pricina.
Nu pot, nu sunt capabil să redau senzaţia de disconfort care m-a cuprins în clipa aceea. În dreptul literei "Z", al cincilea nume din pagină m-a făcut să explodez. Zeppelinus N. fusese cel de-al o sută treizecilea profesor al Academiei, ba mai mult, fusese angajat cu acte în regulă, încadrat cu normă întreagă şi predase în Aula Major un curs opţional. Nu se specifica despre ce curs era vorba şi nici care era tema prelegerilor. Dar în arhiva cu dosarele individuale ale membrilor corpului profesoral, am descoperit că Zeppelinus N. îşi susţinuse doctoratul în cutare an, că era specialist în mai multe domenii, nu le enumăr şi că... da, bine auziţi, în ultimi doi ani subiectul cercetărilor sale

fusese timpul.
Zeppelinus N. nu era aşadar un nume inventat, iar personajul, vedeţi Dvs., stimaţi colegi de pe NADIR_LATENT, era cît se poate de concret, de real!
Am pus mîna pe telefon şi l-am sunat pe bibliotecarul-şef. I-am cerut să-mi aducă absolut toate materialele scrise, toate documentele care aveau vreo legătură cu cel care răspundea la numele de Zeppelinus N.
"Ai în custodie aceste documente", am spus. "Mîine dimineaţă să le găsesc pe biroul meu!"
Omul s-a conformat ordinului, a lucrat toată noaptea şi, a doua zi, am găsit pe birou o stivă de caiete, dosare, cursuri, hărţi şi planuri, parte dintre ele *in-folio*.
Am încărcat în maşină materialele fostului specialist în problemele timpului şi le-am dus acasă. Le-am depozitat cu grijă în biblioteca personală. Apoi, în aceeaşi noapte, am început să le parcurg cu migala şi perseverenţa unui novice care studiază, la lumina firavă a lumînării, scrierile maestrului mult iubit.
Nu sunt scrupulos. Totuşi, n-am omis nimic. Documentele, în cea mai mare parte, cuprindeau reproduceri ale cursurilor lui Zeppelinus, redactate într-un limbaj exagerat de pedant. Caietele, care conţineau însemnările autorului despre diferite evenimente istorice, erau şi ele neinteresante - neinteresante din punctul meu de vedere. Cursul principal: "Problematica timpului - reversibilitate şi structuri", abunda de scheme formale, raţionamente şi deducţii, în general, de o valoare îndoielnică. M-am întrebat ce fel de studenţi erau aceia care alegeau să urmărească asemenea prelegeri. Fără-ndoială, o făceau din raţiuni exterioare: Zeppelinus N. trebuie să fi fost un examinator tolerant şi, dacă mă gîndeam la materia pe care o preda, mi-era limpede că nu erau obligaţi să înveţe pe brînci pentru un examen la care nota de trecere se obţinea aproape din oficiu.
Ultima prelegere, cea despre care îmi vorbise chiar el în prima dintre cele şase *scrisori*, am citit-o de la un cap la altul. Am avut răbdarea să o citesc. Spre surprinderea mea, nu mai era deloc vorba despre o teorie a timpului. Zeppelinus se transformase, ca sa zic aşa, din specialist în problemele zeului

Chronos, în teolog, epistemolog şi fenomenolog. Ultimul său curs, susţinut, cum el însuşi spusese, în Aula Major a Academiei, era un amestec straniu de teologie, dogmatică, epistemologie şi fenomenologie. Şi chiar dacă l-am lecturat cu toată atenţia de care am fost capabil, nu am priceput decît că cercetătorul ajunsese la nişte concluzii şi că, bazîndu-se pe acele concluzii se gîndea să construiască o Maşinărie cu ajutorul căreia Rasa avea să controleze Timpul şi Istoria.
Nu mai repet aceste concluzii. Zeppelinus le-a expus în scrisori, în prima îndeosebi.
Cînd am întors ultima filă a cursului, din volumul nu foarte consistent, a foşnit o bucată de hîrtie. Am citit-o. Era o trimitere: caietul cu numărul cutare, hărţile cutare şi cutare. Sus, în stînga paginii, am remarcat o înşiruire de cifre şi simboluri: data la care fusese făcută adnotarea, trimiterea.
26 noiembrie, şi anul - veţi zice, anul trecut, desigur!
Anul acesta, vă răspund eu, cu toată responsabilitatea şi cu riscul de a mă expune oprobiului Dvs. Şi vă asigur că nu mi-am pierdut minţile, că sunt intact sufleteşte, în deplinătatea facultăţilor mintale!
Dar mi-am pierdut cumpătul! Acolo, în cabinetul meu, în casa mea, în locul unde crescusem!
M-am uitat de cel puţin zece ori peste cifrele care indicau data: vedeam bine, dar nu mai înţelegeam nimic! A fost un şoc. Şi cînd m-am dezmeticit, după cîteva minute bune, am urmat întocmai instrucţiunile pe care Zeppelinus le scrisese, *aposteriori*, pe bucata de hîrtie: am răscolit din nou tomurile groase, căutînd, aţi ghicit, caietul cu pricina. Nu era propriu-zis un caiet, era un dosar. Nici măcar nu era prea voluminos. Conţinea o mulţime de desene. Erau planurile, în detaliu, ale Maşinăriei. Chestie de inginerie, veţi comenta. Tic de enciclopedist, voi afirma eu. Se aflau de toate acolo: formule matematice, calcul de structuri, rezistenţa materialelor, mecanică aplicată, genetică, microbiologie, etc. De unde dracu' strînsese nefericitul inventator atîtea informaţii? Cum de reuşise să inventeze un astfel de *conglomerat* care îngloba, practic, toate cunoştinţele Rasei? Înţelegeţi şi Dvs., dragii mei colegi şi parteneri de dialog, că abia am putut să urmăresc, în ansamblu, uriaşul proiect. A fost oricum, o

încercare peste puterile unui om, a unui academician de provincie.
La sfârşit de tot, am dat peste o hartă. O linie şerpuită, trasată cu pastă roşie, părea să indice un traseu pe cît de sinuos, pe atît de obositor. Un cerculeţ care concentra, în interior, o zonă de cîţiva kilometrii pătraţi. Am împăturit harta şi am pus-o deoparte.

A doua zi am înştiinţat Secretariatul Academiei că intenţionez să părăsesc oraşul şi că, date fiind unele circumstanţe asupra cărora nu doresc să insist, e de presupus că voi reveni abia peste o săptămînă sau două. Deocamdată, am specificat, sunt de negăsit. Isprăvisem cu examenele, vacanţa bătea la uşă, inspectorii Direcţiei se mulţumiseră cu o amendă care nu depăşea salariul femeii de serviciu, iar vara se dezlănţuise cu un potop de căldură. Pe deasupra, eram şeful, îmi puteam permite: comentariile răutăcioase ale invidioşilor care rîvneau la scaunul de rector nu mă interesau.
A treia zi, am sunat la clinica de psihiatrie care funcţionează sub tutela Academiei noastre.
Mi-a răspuns chiar directorul clinicii, profesorul T.
"Aveţi un pacient pe nume Zeppelinus?" am întrebat, fără să mă sinchisesc că interlocutorul meu se va simţi jignit de insolenţa cu care abordasem subiectul.
"Veniţi pînă aici", mi-a răspuns el.
Peste o oră eram în cabinetul lui.
"O cafea?"
"Fără zahăr", am precizat.
"Acest pacient", începu el, sărind peste introducere, "acest Zeppelinus e un caz care ne-a dat multă bătaie de cap."
"În ce sens?"
"Era un tip straniu. Schizofren. Îmi închipui că se credea un soi de fiinţă superioară, un mic zeu care avea puterea să-i controloze pe ceilalţi. După mine, e şi un caz tipic de mitomanie, stimate coleg!"
"Şi de-asta spuneţi că v-a dat bătaie de cap?"
"Nu", a răspuns el gînditor. "Aproape toţi pacienţii ne dau bătăi de cap. Zeppelinus a fost adus la noi de brancardieri, pe targă. Am trimis salvarea după el, nu voia să se scoale din pat.

Era într-o stare jalnică. Nu mîncase nimic de săptămîni, era slab ca un ogar, numai piele şi os. Delira. Nu avea rude, nu avea prieteni, nimeni care să-l îngrijească, să-i întindă un pahar cu apă. Locuia într-o casă care stă să se dărîme. Undeva, pe malul drept al rîului, dacă vreţi vă dau adresa. Să o vedeţi cu ochii Dvs. Oamenii care au intrat în acel imobil şi-au făcut cruce cu amîndouă mîinile. Camerele erau pline cu materii gelatinoase, cu sîrmuliţe şi tot felul de mecanisme ciudate. L-am pus numaidecît la izolare, a fost singura soluţie!"
"Atunci?"
"Era, cum să vă explic, imprevizibil. Complet asocial. Şi-a revenit foarte repede. Fizic, nu psihic. S-a dovedit că avea o vitalitate incredibilă. Era, în pofida stării de slăbiciune generală a organismului, extrem de robust. Apoi am realizat cu cine avem de-a face. Cunoştea o mulţime de lucruri, nici nu mai ştiu de unde le scotea. Uneori mă întreb cine era pacientul; noi sau el."
"Şi de ce a fost adus tocmai aici?"
"Devenise violent. L-a reclamat o vecină, intrigată că nu-l mai vede beat-criţă, pe pridvorul casei, că nu mai are cine să-i înmoaie oasele lui bărbatu-său. Femeia susţine că se îmbăta des - Zeppelinus, nu bărbatu-său, un molîu, unul Vancea sau Vanea! - şi sărea de gîtul oamenilor. Îl apuca aşa, din senin. Te pocnea din te miri ce. Dar, de cînd a fost internat, am avut tot timpul convingerea că juca teatru şi că urmărea un scop precis."
"A fost profesor. A ţinut, în Aula Major, cîteva cursuri foarte speciale".
"Mă rog. El, Zeppelinus, era un pacient foarte, îhî, special, dragă colega. Avea o inteligenţă peste medie, sunt sigur de asta."
"Păi", am revenit eu, "tot nu m-aţi lămurit ce-i cu scopul acela pe care, cum ziceaţi, îl urmărea Zeppelinus."
"Nici eu nu sunt lămurit!" a exclamat cu năduf profesorul T. A scos o batistă înflorată şi şi-a şters fruntea udă de transpiraţie. "Aşa că nu vă pot lămuri nici pe Dvs. În orice caz, nu dădea doi bani pe ştiinţa noastră. Dar nu de aici ni se trag necazurile." A făcut o pauză. A continuat:
"Aceste necazuri au început imediat ce am dispus izolarea lui în pavilionul irecuperabililor. Să vă povestesc. Într-o zi a făcut o criză. A tăbărît asupra unui infirmier şi i-a rupt ăluia maxilarul.

Părerea mea e că a făcut-o dinadins. Mi-am spus: *Zeppelinus, vrei să te joci cu mine, las' ca îţi arăt eu cine-i stăpînul aici!* L-am sedat şi l-am închis într-o încăpere de unde, teoretic, nu avea cum să iasă. Totuşi, el a ieşit. Nu o dată, de mai multe ori. Cu toate măsurile noastre. Cu toate încercările noastre de a-l opri. Nu ştiu cum reuşea să deschidă uşa, ce tertipuri folosea, dar, de fiecare dată găseam camera goală şi el, nicăiri. Clădirea e asigurată, păzită zi şi noapte, dar Zeppelinus evada întotdeauna. Parcă-şi rîdea de neputinţa noastră, nemernicul! Dădeam peste el în cele mai neobişnuite locuri, cel mai adesea în biroul contabililor, în faţa calculatorului, de unde îşi expedia mesajele. Era expert în computere, nu reuşeam niciodată să-i citim corespondenţa. Şi, într-o noapte, a dispărut. S-a evaporat pur şi simplu. Nu l-am mai găsit."
"Aţi anunţat poliţia?"
"Bineînţeles. Nici ei nu au aflat pe unde se ascunde. L-au căutat peste tot, acasă, prin parcuri, au întors oraşul pe dos, au luat la rînd, toate locurile pe care le caută un om care vrea să dispară. Degeaba. Dispărut a rămas! A lăsat pentru Dvs. un colet."
"Un colet?"
"Cîteva bucăţi de pînză mîzgălite. Poliţişti spun că nu constituie probe, aşa încît nu s-au mai deranjat să vă cheme la secţie. Au clasat dosarul. Deh, ştiţi cum se procedează la noi. Nu ştim, n-am auzit! Tot nu o să reclame nimeni dispariţia unui biet nebun!"
I-am cerut să-mi arate coletul. S-a aplecat şi a scos de sub masă o cutie de carton. Era deschisă. Am examinat-o. Înăuntru nu erau decît două bucăţi de pînză îngălbenite: o hartă a lumii, am presupus foarte veche, şi a doua, o fîşie, din acelaşi material probabil, pe care cineva scrisese, în latină: *ergo sum*. Atît. I-am mulţumit profesorului T. pentru amabilitate, am luat bucăţile de pînză, le-am îndesat în buzunarul hainei şi am părăsit ospiciul.
M-am urcat în maşină şi am făcut calea întoarsă. Pe drum, mă gîndeam la ce aveam de făcut. Nu dispuneam de foarte multe opţiuni. Una dintre ele era să-l caut eu însumi pe Zeppelinus,
să fac munca poliţiştilor care, cu nerozia lor specifică de

purtători de epoleţi, clasaseră dosarul din lipsă de probe. Dar mi-era cît se poate de clar că un om cu inteligenţa fostului specialist în problemele timpului nu e chiar atît de uşor de găsit. A doua opţiune era să-l găsesc pe camionagiul care îl dusese în sihăstrie pe acest zănatec care pretindea că verificase, pe pielea lui, trăinicia Istoriei. Cîţi camionagii sunt în oraşul nostru? Cîteva sute, am gîndit.
Mă îndoiam că Zeppelinus ar fi apelat la serviciile unui localnic. Nu era, nu putea fi într-atîta de naiv! Şi, chiar în ipoteza că l-aş fi găsit pe acel şofer, ce informaţii mi-ar fi putut furniza el? Nici una. Simţeam, în mod nedesluşit, că alergam pe o pistă greşită, că înaintez pe un drum care se termina într-o fundătură.
Cînd am ajuns acasă, m-am încuiat în birou. M-am trîntit în fotoliu şi am pus, din nou, cap la cap, ceea ce ştiam. Singurele certitudini pe care puteam miza erau cele două hărţi şi fîşia de pînză cu acel *deci exist,* despre care nu ştiam ce semnificaţie are sau dacă are, într-adevăr, o semnificaţie. Era ca o jonglerie de circ: aruncam bastoanele spre tavan şi aşteptam să se învîrtă în aer, să urmeze o anumită traiectorie pentru a le prinde de mîner şi a le arunca iarăşi cu putere.
M-am întins spre telefon şi am format numărul ospiciului.
Am cerut cu profesorul T.
"Două chestiuni", am zis. "Prima: am uitat să vă cer adresa de unde pacientul Dvs. a fost ridicat de brancardieri. Şi a doua: Cînd a dispărut definitiv, uşa camerei era deschisă?"
"O să încep prin a vă răspunde la a doua chestiune. De fiecare dată cînd dispărea, uşa camerei era *neatinsă*. *Neatinsă*, înţelegeţi? De-asta v-am şi spus că nu ştiu ce tertipuri folosea. În ce priveşte adresa, vă rog să rămîneţi, trebuie să caut fişa de internare."
Peste cîteva momente l-am auzit pronunţînd răspicat: "Piaţa Eroului, nr. 34/bis". Şi, după o pauză, a adăugat: "Nu vă întreb la ce vă foloseşte."
"Vă mulţumesc", am spus şi am pus receptorul în furcă.
Am întins pe masă cele două hărţi şi fîşia de pînză. Harta cu traseul era una obişnuită: ceva asemănător puteam procura din oricare din librăriile care împînzesc oraşul. Am dat-o deoparte şi am examinat, cu o lupă foarte puternică, cea de-a doua hartă şi fîşia cu *ergo sum*. Erau făcute din acelaşi

material. După toate aparenţele, o cămaşă uzată, albă, croită foarte simplu, tăiată în bucăţi. Textura pînzei era totuşi destul de complicată - prea complicată pentru a presupune că fusese fabricată manual.
Mi-am dat seama că mai văzusem undeva această hartă a lumii, aceste contururi care se alungeau pe margini, ca şi cum desenul ar fi fost executat după o fotografie luată de la mare altitudine. M-am ridicat şi am căutat în atlasele şi cataloagele pe care obişnuiam să le consult ori de cîte ori aveam o nedumerire.
Şi am găsit.
Harta de pînză a lui Zeppelinus era o copie a hărţilor unui marinar turc, Piri Reis. O copie fidelă. O transpunere, dar una realizată cu măiestrie de artist autentic. Mi-am amintit de speculaţiile unui anume Von Daniken, proprietar de hoteluri şi futurolog amator - speculaţii expuse într-o carte celebră, AMINTIRI DESPRE VIITOR. Daniken acredita ideea că hărţile lui Piri Reis fuseseră realizate de către reprezentanţii unei civilizaţii extratereste sau mă rog, că erau, la rîndul lor, nişte copii după originalele făcute de aceşti navigatori galactici despre care proprietarul de hoteluri credea că ar fi poposit, pe mica noastră planetă, în vremurile imemoriale de dinaintea Potopului. Argumentul principal era legat tocmai de acele contururi care lunecau pe margini, exact ca într-o fotografie făcută dintr-un satelit ce survolează Pămîntul. În plus, Piri Reis trăise în perioada de expansiune a Imperiului Otoman. Pe hărţile cu pricina figurau o mulţime de detalii care, la acea vreme, erau, în mod cert, necunoscute geografilor: zonele albe erau redate cu o precizie absolut suprinzătoare (unele teritorii fuseseră descoperite recent, abia în prima jumătate a secolului XX; pînă şi contururile Antarcticii erau redate cu aceeaşi fidelitate extraordinară).
L-am sunat pe Nonu, pe bunul meu prieten Amoria Nonu.
"Ehe", a exclamat el de cum mi-a auzit vocea, "lume nouă! Ia spune la băiatu' ce te doare?"
Nonu e preşedintele filialei zonale a Institutului European de Clasificare a Obiectelor Istorice; printre altele, se ocupă cu evaluarea vechimii obiectelor descoperite de arheologi.

"O să ţi se pară o prostie", am spus. "Vreau o evaluare completă la două, hai să zicem, bucăţi de pînză."
"Nu e o prostie", a spus el. "Dar, te avertizez, o să ne ia timp. Vrei şi un test C14 ?"
"Ţi-am explicat doar. Vreau o evaluare completă!"
"Ha, ha!" a rîs el zgomotos. "Ai săpat în fundul grădinii şi ai găsit comoara atlanţilor?"
"Nu e nici o comoară, Nonule. Sunt două bucăţi de pînză. Vreau să-mi spui totul despre ele!"
"Trimit o maşină. În două săptămîni vei şti totul despre ele!"
"De ce durează atît?"
"Nu mă pune să-ţi explic. Mai repede, nici dacă se surpă cerul!"
Evaluarea nu a durat două săptămîni, cît a precizat Nonu. A durat aproape o lună. Abia la sfîrşitul lui august au venit rezultatele. Au venit... De fapt, Amoria Nonu mi le-a adus. El, personal, s-a deplasat în oraşul nostru, singur, fără însoţitori, şi mi-a trîntit pe masă dosarul care conţinea rezultatele expertizelor făcute, după cum m-a asigurat prietenul meu, de cei mai reputaţi experţi în domeniu.
Bineînţeles, pînă să-mi parvină dosarul, pînă să am o discuţie între patru ochi cu Nonu, eu mi-am continuat cercetările. Acest *mi-am continuat cercetările* vă rog să-l priviţi cu o anumită rezervă. În realitate, am parcurs, pentru a nu ştiu cîta oară, documentele lui Zeppelinus, în speranţa că voi descoperi un indiciu, cît de mărunt. N-am descoperit nimic. Dar nici nu am părăsit oraşul, aşa cum le spusesem colegilor mei de la Academie. Am aşteptat expertiza promisă de Amoria Nonu. Şi, desigur, am făcut o vizită în Piaţa Eroului, nr. 34/bis. Dar la adresa indicată de respectabilul meu coleg, eminentul psihiatru T., nu am găsit pe nimeni. Poarta, care dădea într-o curte largă, străjuită de nuci bătrîni - unii dintre ei uscaţi, alţii, cu scoarţa îngălbenită, arsă de substanţe volatile - nu era încuiată. Am păşit de-a lungul unei alei pietruite. Însă ierburile creşteau pretutindeni. Se vedea că totul fusese lăsat de izbelişte. Casa, oricum nu prea arătoasă, era părăginită. Zidurile crăpate. O verandă fără stîlpi de susţinere, înclinată, care-şi lăsa greutatea să atîrne în nişte cabluri ruginite de metal. O bucătărie strîmtă,

mobilată sumar. Prin unghere alergau libărci înspăimîntate, strecurîndu-se agile printre pînze de paianjen. În prag, m-am împiedicat de un obiect gros şi lung, moale la atingere. În lumina slabă a lanternei, am văzut că era un fel de tentacul gelatinos, care tremura imperceptibil ori de cîte ori îl atingeam.
Cutremurat de scîrbă, am împins o uşă. Mi-era teamă să ating pereţii. Un miros greu, aproape pestilenţial, m-a izbit în faţă. Un abur vîscos plutea în acea încăpere de coşmar. Am întors fascicolul de lumină, căutînd, cu ochii, un comutator electric. Şi, încă înainte de-a-l atinge, cu buricele degetului, am ştiut ce voi vedea. Adică, vedeţi Dvs., Maşinăria, o aveam înainte, era la doar cîţiva centimetrii de mine, puteam să întind mîna şi să o pipăi. Am ghicit că monstruozitatea aceea fără formă, monstruozitate e puţin spus, *absurditatea* aceea, *obiectul* acela alcătuit din atîtea alte *obiecte* alcătuite, fiecare, din alte sute şi mii *obiecte* distincte sau indistincte, era chiar invenţia lui Zeppelinus N., cel care năvălise în noaptea cumineniei mele şi deranjase ordinea legitimă a timpului meu.
Nu voi descrie Maşinăria. Un scriitor de geniu ar da bir cu fugiţii dacă cineva i-a pretinde un asemenea efort colosal. Cît despre subsemnatul, mediocritatea, insignifianţa şi poate, conformismul la care nu sunt dispus să renunţ cu una, cu două, mă obligă să aleg tăcerea. M-am socotit dintotdeauna un om cît de cît practic, ale cărui idealuri sunt lipsite de exigenţele pe care ar trebui să le reclame o conştiinţă de excepţie. Liniştea mea e mai importantă decît trufia care îi sileşte pe unii să alerge după un strop de înţelepciune prin cotloane prin care un om cu mintea zdravănă nu ar pune niciodată piciorul. Aşa că am strîns din ochi şi mi-am întors numaidecît capul. Şi am fost acolo, la o palmă distanţă de Maşinărie, atît de laş încît m-am răsucit pe călcîie şi-am părăsit acea casă în fugă, fără să privesc la ce lăsam în urmă.

Sfîrşitul investigaţiilor

Amoria Nonu m-a vizitat, cum spuneam, abia la finele lunii august. Afară era o căldură care te înăbuşea, cerul fără nori, aerul irespirabil. Oamenii toropiţi de căldură se ascundeau pe

unde puteau. Şedeam sub umbrarul de pe terasă, cu privirile pironite dincolo de obiectele care mă înconjurau. Am auzit poarta scrîşnind pe pietrişul de pe aleie, dar nu m-am uitat într-acolo. Nişte tălpi călcau pe treptile de curînd spălate. În cîmpul meu vizual răsări chipul palid şi uşor alungit al prietenului.
S-a aşezat tăcut, sumbru, alegînd un scaun care fusese rezemat de perete. Nu mi-a adresat nici una din obişnuitele lui formule de salut.
"Vreau să ştiu", a izbucnit el fără veste şi a trîntit pe măsuţa dintre noi un dosar nu foarte gros, "vreau să ştiu dacă ţi-ai propus să-ţi baţi joc de prostia sau neştiinţa noastră!"
"Linişteşte-te", am spus. "Sunt tot atât de uluit ca şi tine."
"Dar eu nu sunt deloc uluit, dragul meu prieten", a rostit el cu glas schimbat. "Eu sunt şocat de-a dreptul!"
"Atunci sunt tot atît de şocat ca şi tine. De-a dreptul!" am exclamat.
Fălcile i s-au încleştat brusc, iar mărul lui Adam a tresăltat nervos sub pielea acoperită de pistrui vineţii. Nu gustase gluma. Nu-l mai recunoşteam pe Amoria Nonu, pe bunul şi credinciosul meu prieten. Era atît de surescitat, încît simţeam că e periculos să-i pun răbdarea la încercare.
"Chestiile astea două", şi a scos dintr-o punguliţă de plastic aşa-zisa copie a hărţilor lui Piri Reis şi bucata de pînză cu *ergo sum*, "chestiile astea sunt... Sunt... Nici eu nu ştiu ce sunt... Întrebarea e cum ai intrat în posesia lor... De unde dracu' le ai... Cine ţi le-a dat.... Şi mai ales, cine a fost cretinul care a putut fabrica aceste... aceste..." şi iarăşi s-a încurcat în propriile-i cuvinte.
A tăcut.
I-am propus din nou să se calmeze. S-a lăsat pe spătarul scaunului cu toată greutatea trupului său vînjos.
"Povesteşte-mi, nefericitule!", mi-a cerut el pe un ton imperativ. "Relatează! Explică! Fă-mă să pricep! Minte-mă! Zi ceva, orice, înainte să fac vreo prostie!"
Mi-am aprins ţigarea, un Viceregе, şi am tras cu sete fumul în plămîni. După care m-am pus pe dat explicaţii.
I-am povestit totul. Cum ajunsesem în posesia bucăţilor de pînză, cum primisem cele şase scrisori prin poşta electronică, vizita

la ospiciul Academiei, discuţia cu eminentul profesor T., incursiunea nocturnă în imobilul situat în Piaţa Eroului, la nr. 34/bis. N-am uitat nimic. M-a ascultat cu luare-aminte. Cînd am terminat de vorbit, a surîs şi a clătinat din cap. M-a privit aşa cum un medic psihiatru îşi priveşte pacientul: cu milă şi înţelegere.
"Ce tot spui acolo? După ce baliverne mi-ai îndrugat, îţi închipui că o să te mai şi cred, hai?"
M-am ridicat şi i-am făcut semn să mă urmeze. În biroul meu, am pornit calculatorul. Am accesat directorul *Zepp* şi l-am lăsat să citească *scrisorile*.
Cînd a terminat de citit s-a răsucit spre mine.
"Acum e rîndul tău să-mi explici", am spus.
Începu să vorbească. Pe-ndelete. Îşi cîntărea fiecare cuvinţel. Mai întîi, din cauză că nu prea ştia cum să procedeze, cum să mă facă să înţeleg ceea ce nici el, care era oricum, specialist în domeniu, nu înţelesese. Efectuase deci expertiza pe care i-o cerusem. Respectase normele procedurale, operase ştiinţific, fusese atent la fiecare detaliu. Trebuie spus că, de la bun început, observase câteva aspecte care mie îmi scăpaseră. Bucăţile de pînză erau identice, evident, nu ca mărime şi formă.
Compoziţia materialului, ţesătura extrem de fină, cusătura tivului, toate indicau că era vorba de o bucată mai mare care a fost ulterior, tăiată în bucăţi mai mici. A presupus imediat că proveneau din acelaşi calup. Felul cum erau aşezate firele în ţesătură excludea practic, orice dubiu: pînza fusese ţesută recent, cu o maşină industrială. Tot o maşină executase şi tivul exterior. Uimirea lui era că eu nu observasem acest amănunt, tivul exterior. Apoi băgase de seamă că tivul exterior prezenta o umflătură mică, greu detectabilă. A descusut în locul cu pricina şi a găsit un fragment minuscul de material pe care erau imprimate iniţialele: C - T - S. Trei litere. S-a gîndit, cu îndreptăţirea specialistului, că erau iniţialele firmei producătoare. Existau vreo trei sau patru variante. I-a pus pe colaboratorii săi să verifice şi să analizeze. Şi aceştia au verificat şi analizat. În concluzie, producătorul era nimeni altul decît Fabrica de confecţii Tîrnava, marcă arhicunoscută, Cetatea Sighişoarei, ultimul burg medieval locuit din Europa. Acolo fusese fabricată o cămaşă, cu material adus din Germania.

S-a deplasat şi la faţa locului, pentru mai multă siguranţă, a discutat cu maiştrii, cu inginerii, cu directoarea, i-a interogat pînă şi pe muncitorii care lucrau în schimburi. Literele asta însemnau: CONFECŢII - TÂRNAVA - SIGHIŞOARA. Cineva, desenatorul hărţii care copiase hărţile navigatorului turc, cumpărase acea cămaşă, o tăiase şi o împărţise pe fragmente. În altă ordine de idei, se vedeau clar locurile unde fuseseră cusuţi nasturii, găurile acelea foarte mici, rezultate din forfecarea ţesăturii!
S-a gîndit că nu mai avea ce test să efectueze; că lucrurile sunt cum sunt şi că misterul, dacă o fi existînd unul, fusese elucidat. Nu, nu erau două artefacturi, iar el nu pricepea ce mă apucase să-i cer o expertiză completă pentru două bucăţi de cămaşă pe care un semen de-al nostru întru raţiune îşi exersase talentul de copiator de hărţi vechi. Numai că atunci se întîmplase nenorocirea. Dacă nu s-ar fi întîmplat! O neatenţie care avea să-l coste scump. O scăpare, de altfel omenească. Dar iată unde duc scăpările. Liniştea lui, credinţa în atotputernicia ştiinţei, convingerea că suntem doar ceea ce suntem nu şi ceea ce nu ştim că suntem, mă rog, ce să-ţi mai explic, s-au dus, s-au evaporat, uite aşa, de parcă nu ar fi fost. Unul dintre colaboratorii săi tocmai se întorsese din concediu. Omul avea poftă de muncă, al naibii, mai bine mai stătea o zi, că nu-i tăia nimeni din salariu, că doar finanţările vin de la Uniune, nu de la Guvern sau de la vreun nenorocit de politruc. Acela, nenorocitul, blestematul, ticălosul, a răscolit prin laborator si a dat peste pînzele pe care el, Amoria Nonu, le uitase pe masa de încercări. Dar nu uitase numai pînzele. Uitase şi hîrtia cu indicaţiile privind tipurile de teste şi natura expertizei care urma să fie aplicată de oamenii Institutului. Iar pe subaltern, pe noul sosit din concediu, bronzat şi odihnit, l-a lovit aşa, din senin, excesul de zel.
A luat cele două bucăţi şi le-a analizat prin metoda C14.
A doua zi, cînd au dat bot în bot pe coridoarele Institutului, bronzatul l-a anunţat triumfător:
"Domnule director, am dat lovitura! Pînzele Dvs. au o vechime de peste o sută cincizeci de mii de ani. O sută cincizeci de milenii. Metoda cu Carbon 14 nu merge decît cu maxim 50.000 de ani în urmă şi am fost nevoit să foosesc metoda

uraniu-thoriu!"
Amoria Nonu a crezut că omul aiurează sau că el nu aude bine. A făcut pe nepăsătorul, cu toate că a simţit un cuţit străpungîndu-i intestinele. Noroc că idiotul nu ştie latineşte, că îl apuca şi pe el tremuriciul!
"Repetaţi testul", a spus el şi a trecut mai departe, convins că bronzatul încurcase testele, că nu folosise izotopul care trebuia.
Deh, s-a gîndit în treacăt, *nu şi-a revenit încă pe deplin. Se crede probabil în vacanţă!*
Dar nu fusese o eroare. Erorile, în cazul izotopului radioactiv C14, sunt normale, în sensul că te poţi înşela cu o mie, două de ani, să zicem. Dar dacă nu găseşti nici măcar o urmă, o fărîmiţă acolo de izotop e clar că nu mai poate fi vorba de nici o eroare. Concluzia se impune : vechimea obiectului depăşeşte capacitatea de detactare prin Carbon 14!
Adică 50.000 de ani! Cu neputinţă! Bronzatul a repetat atunci testul uraniu-thoriu, în compania altor bronzaţi sau mai puţin bronzaţi care şedeau roată în spatele lui şi-l verificau etapă cu etapă, nu cumva să greşească. Rezultatul a fost, bineînţeles, identic. Vechimea pînzelor era de *aproximativ* o sută cincizeci de mii de ani! Iar pe el, pe Amoria Nonu, l-au trecut frigurile cînd a auzit, cu urechile lui, acea vocabulă: *aproximativ*! El, care de-abia primise numirea în funcţia de director al unui Institut European pentru Clasificarea Obiectelor Istorice, avea, *aproximativ*, patruzeci şi şapte de ani!
În concluzie: cea de a doua hartă a lui Zeppelinus, harta descoperită în caietul pe care mi-l dăduse bibliotecarul-şef al Academiei, era, nici mai mult, nici mai puţin, originalul după care fuseseră copiate hărţile lui Piri Reis!
Eram la fel de uluit. S-a potolit şi a continuat:
"Variantele sunt următoarele: Unu: metoda uraniu-thoriu nu funcţionează. Cade. Doi: pînzele au fost fabricate într-adevăr în secolul acesta, iar autorul Maşinăriei a călătorit într-adevăr în timp şi a vrut să ne transmită un semnal asupra acestei călătorii. În cazul acesta suntem martorii celei mai mari şi cutremurătoare descoperiri din istoria omenirii. Trei: cineva, să admitem că acel Zeppelinus, ne-a jucat o festă.

Opinia mea: această ultimă variantă e discutabilă. Numai dacă nu cumva Zeppelinus al tău e extraterestru sau, cine ştie, o minte atît îndrăzneaţă încît a reuşit să descopere o tehnologie - zic: tehnologie, dar cine ştie ce-o fi?!
- cu ajutorul căreia poate imita orice descoperire arheologică, oricît de veche."
I-am dat dreptate. Stăteam în biroul meu, singuri, şi ne uitam prostiţi unul la altul.
"Nu vrei să vezi Maşinăria?" l-am întrebat.
"Nu acum", a spus şuierat, ca şi cum s-ar fi gîndit la ceva anume. "Altădată".
"Ceva tot mai e de făcut", am şoptit. "Să mergem în munţi şi să căutăm peştera care adăposteşte sihăstria lui Zeppelinus."
"Te aştepţi să-l găseşti pe *el?*"
"Nu mă aştept la nimic", am spus cu greu. "Pur şi simplu, aşa simt."
S-a încruntat şi s-a aplecat înainte.
"Dacă n-ai nimic împotrivă, aş vrea să te însoţesc."
"N-am nimic împotrivă", am răspuns. "Plecăm în zori. Aproximativ, la orele cinci şi treizeci de minute."
Şi prietenul meu s-a strîmbat cînd am pronunţat cuvîntul acela, *aproximativ*. Cred că, rostit de mine, suna oribil.

Începea să se lumineze cînd am pornit la drum, avîndu-l în dreapta mea pe Amoria Nonu. Dimineaţa era răcoroasă, aerul încărcat de miresmele sfîrşitului de august. Şoseaua era uscată. Peste cîmpurile de la marginea oraşului plutea încă un fum subţire, albicios, ca o respiraţie. Ici, colo, cîte un automobil singuratic gonea spre o ţintă necunoscută. Curînd, ieşiră primele raze de soare. Fumul de pe cîmpuri se risipi. Automobiliştii se înmulţiră. Camioane şi autotrenuri treceau în viteză pe lîngă noi. Căldura venită din înalturi inundă pămîntul negru pe care trudeau furnici bipede. Lîngă mine, Amoria Nonu aţipise. Am mers aşa pînă spre seară. Se întunecase de-a binelea cînd am ajuns la capătul şoselei şi am cotit pe un drum de ţară. După vreo treizeci de kilometrii de hîrtoape şi gropi, ne-am oprit. În stînga, se deschidea o vale abruptă şi colţuroasă. Drumul de ţară se termina brusc printr-un urcuş înclinat, acoperit cu lespezi şlefuite de ploi. Nerăbdarea a fost mai puternică decît

oboseala: am coborît amîndoi din maşină. În tăcere, fără să ne privim, am făcut ultimele pregătiri. Cînd am luat pieptiş muntele, folosindu-ne de lanterne, ceasul meu arăta 24.15. La 6.05 am ajuns la un refugiu. Ne întîmpină cabanierul, un ins osos şi plin de pistrui.
Următoarele două zile le-am petrecut acolo, odihnindu-ne şi încropind planuri. Harta pe care fostul specialist în problemele timpului însemnase coordonatele sihăstriei sale era - atunci ne-am dat seama - destul de inexactă. Imprecisă. Cabanierul, om al muntelui, ne-a explicat că cercul, în interiorul căruia se găsea peştera căutată de noi, fusese trasat de cineva care, hotărît lucru, nu prea se pricepea să evalueze distanţele. În zona respectivă, existau pe puţin douăzeci de asemenea văgăuni de diferite dimensiuni. I-am spus că peştera noastră trebuie să aibă intrarea blocată cu o dală de granit şi că acesta e unicul indiciu pe care îl aveam. A ridicat din umeri, cîntărindu-ne îndelung pe după sprîncenele stufoase. Din punctul lui de vedere, eram doar nişte orăşeni săriţi de pe fix.
Căutările au durat aproape o săptămînă. Am luat fiecare metru pătrat de teren şi l-am cercetat cu atenţie. Am intrat în toate hrubele din perimetrul indicat de Zeppelinus. Şi, la capătul atîtor încercări eşuate, am dibuit grota în care fostul specialist în problemele timpului elaborase planurile Maşinăriei. Numai că lespedea care acoperea intrarea fusese dată deoparte. O mînă omenească o mutase de la locul ei şi, după cum arătau urmele, asta se întîmplase recent.
Am retezat tufele de jnepeni crescute jur-împrejur şi am intrat. Păşeam unul în spatele celuilalt, aşteptîndu-ne ca umbra lui Zeppelinus N. să ne apară înainte, din vreun cotlon care scăpase vigilenţei noastre. Însă nici o umbră nu ne-a tulburat căutările. În afară de noi, de Amoria Nonu şi de mine, doar cîţiva lilieci singuratici atîrnau nepăsători de tavan.
Erau trei încăperi. Spre deosebire de ceea ce văzusem în Piaţa Eroului, la numărul 34/bis, aici domnea cea mai desăvîrşită ordine. Cărţile erau aşezate pe rafturi de stejar patinate de timp. O mulţime de obiecte stranii, care foloseau unor scopuri pe care nu le-am priceput, zăceau rînduite prin unghere. O sabie Murashama îşi odihnea tăişul ascuţit pe un stativ de lemn lustruit cu ceară. Un mecanism compus dintr-o

mulţime de roţi dinţate (*Mecanismul de Antykitera*, s-a bîlbîit Nonu înspăimîntat). Pe biroul grosolan cioplit, o stivă de hîrtii. Erau schiţele piramidelor din Yukatan şi Egiptul antic; planurile ziguratului din Babilon; un desen al Sfinxului, aşa cum arăta acesta înainte ca faraonii din perioada timpurie să-i remodeleze capul; un ansamblu înfăţişînd tehnologia cu care civilizaţia urechilor lungi transportase statuile de pe Insula Paştelui; mai multe papirusuri cu grădinile suspendate ale Semiramidei; olografele cu profeţiile atribuite lui Nostradamus, redactate într-o limbă care dispăruse de secole; o hartă a cerului, pe care se vedea, cu destulă claritate, sistemul nostru solar şi cele *douăsprezece* planete care îl alcătuiesc; o reproducere a desenelor de la Nazca, însoţite de un sistem foarte sofisticat de calcul care permite copierea acestora pe orice suprafaţă plană şi la orice scară.
Celelalte încăperi erau şi ele pline cu asemenea bizarerii. Nu le enumăr, întrucît timpul pe care îl am la dispoziţie e prea scurt. Şi apoi, ce rost ar mai avea? E suficient să vă spun, dragi colegi şi membri ai NADIR_LATENT, că, printre hîrtiile lui Zeppelinus am desoperit una care ne-a vîrît - a cîta oară? - groaza
în oase.
Era un bilet, adresat mie. Data de pe antet - nu mai e nevoie să precizez - era 29 noiembrie, a.c. Iar noi, Amoria Nonu şi cu mine, îl citeam în plină lună septembrie, la lumina unor lanterne de
campanie!
Şi l-am citit. Răbdători. Supuşi. Ca doi şcolari care învaţă o lecţie fără să poată desluşi subtilităţile ce se ascund îndărătul demonstraţiilor de virtuozitate, în aparenţă sterile.
Eu ţineam biletul în mînă, iar Nonu îl lectura holbîndu-se peste umerii mei. Cînd am isprăvit, ne-am uitat unul în ochii altuia. Ne-am înţeles fără cuvinte. Unii spun că lumea e mai ciudată decît pare. Eu spun că lumea e atît de ciudată încît numai ceea ce este de neînţeles poate fi şi adevărat.
Ne-am întors în oraş. Tot drumul am tăcut. Amoria Nonu îşi rodea zădărnicia şi gîndurile. Cînd am ajuns acasă, mi-a spus:
"Asta trebuie să rămînă între noi!"
"Între noi va rămîne", l-am asigurat eu.

Noaptea e un sfetnic bun, susţin înţelepţii. Pentru noi, noaptea aceea a fost un coşmar. Îl auzeam pe Nonu plimbîndu-se prin camera de deasupra, cu paşi rari şi apăsaţi - paşii unui om care trebuie să ia o hotărîre de care depindea însăşi viitorul lui. Din cînd în cînd se oprea şi bolborosea ininteligibil, cu vocea lui baritonală. N-am avut curiozitatea şi meschinăria să trag cu urechea.
Cînd m-am trezit, era ziuă. În curte, Amoria Nonu era gata de plecare.
Ne-am strîns mîinile, dar am observat că evită să mă privească în ochi.
"Aş vrea să mai studiez o dată materialele lui Zeppelinus", a minţit el. "Bănuiesc totuşi că undeva s-a strecurat o greşeală, o scăpare a noastră care ar putea explica totul."
"Fă ce doreşti cu ele", am făcut sceptic. "Dacă descoperi ceva, dă-mi de ştire. Şi nu uita: aceste materiale trebuiesc returnate!"
Şi am fost atît de tîmpit încît i-am dat totul: hărţile, peticul cu *ergo sum*, cursurile şi caietele care erau proprietatea Academiei, biletul pe care îl citisem în grota din munţi.
L-am ajutat chiar eu să le pună în portbagajul automobilului.

Veţi fi intuit, cu certitudine, deznodămîntul acestei istorii.
Am aşteptat o lună. Două. Trei. De la Amoria Nonu nu am primit nici un semn de viaţă. Nu l-am mai văzut. Prin ianuarie, cam pe la jumătatea lunii, am sunat la el acasă. Mi-a răspuns o voce străină şi infatuată, de bătrînă isterică.
"Domnul Amoria Nonu nu mai locuieşte aici", m-a asigurat ea înţepată.
"Dar unde?" am întrebat.
"Nu ştiu. De altfel, casa am cumpărat-o de la o agenţie de tranzacţii imobiliare. Cu fostul proprietar n-am avut plăcerea să negociem preţul!"
I-am cerut adresa şi numărul de telefon al agenţiei respective. Mi l-a oferit, plictisită, apoi a închis.
Am sunat apoi la Institutul pentru Clasificarea Obiectelor Istorice. O secretară, tînără după toate aparenţele, îmi spuse că Amoria Nonu îşi prezentase demisia în urmă cu cîteva luni. La finele lui octombrie, preciză ea. Nu, habar nu avea unde se dusese şi care erau motivele acestei demisii intempestive.

Ea fusese angajată după plecarea lui din Institut. Dacă vreau informaţii suplimentare, să discut la *Biroul Personal*.
Nu am discutat cu nimeni. Mi-era limpede, Amoria Nonu ştersese toate urmele, era prea deştept să lase un capăt de ață. La agenţie mi se răspunse că tranzacţiile sunt confidenţiale şi că ei nu aveau de unde să ştie ce fac şi cu ce se ocupă clienţii lor.
În definitiv, nici nu era interesul lor să afle.
"Discreţia este cartea noastră de vizită", îmi spuse, în încheiere, cel cu care vorbeam.
Am vrut să fac un ultim efort ca să dau de urma prietenului meu (mă gîndeam să plec în Capitală, să-l caut personal). Dar, în aceeaşi dupăamiază, pe cînd o anunţam pe soţia mea că vreau să plec din oraş pentru trei zile, am primit, prin poşta electronică, un mesaj. Adresa de la care fusese expediat mesajul era amoria_nonu@yahoo.com. L-am citit cu înfrigurare:

Eforturile tale sunt lăudabile, dar inutile. Nu doresc să mai am de-a face cu nimeni dintre cei care au vreo legătură, cît de mică, Zeppelinus N. Ca să-ţi scurtez chinurile şi, dată fiind prietenia care ne-a legat atîţia ani, îţi explic următoarele:
Unu. Nu am vrut să mergem împreună în Piaţa Eroului, la numărul 34/bis, deoarece îmi făurisem un plan şi aveam de gînd să-l respect întocmai. Dar, după ce ne-am despărţit, am plecat ață într-acolo. Am văzut Maşinăria. De prisos să-ţi repet tocmai ţie că vederea ei a fost o confirmare a bănuielilor mele anterioare. Aceste bănuieli m-au încolţit de îndată ce am primit rezultatele testelor cu carbon 14 şi uraniu-thoriu.
Doi. Zeppelinus nu a avut nici un fel de rude care să-i revendice moştenirea, iar imobilul din Piaţa Eroului era proprietatea municipalităţii. Odată plecat (dispărut) chiriaşul, casa a rămas goală. L-am mituit pe şeful Direcţiei Locative a Primăriei, oferindu-i o sumă însemnată de bani, pe care nu a putut-o refuza. Doar trăim într-o ţară în care orice este posibil. Am cumpărat aşadar acel imobil, devenind, cu acte în regulă, noul proprietar.
Trei. Nu am zăbovit în acea casă mai mult decît a fost necesar. Mi-a luat patru zile ca să demontez Maşinăria. Subansamblele

și piesele de metal le-am transportat la o topitorie, într-o zonă îndepărtată a țării și pe cheltuiala mea. De față cu mine, oțelarii au încărcat furnalul pînă la refuz. Am plecat numai după ce m-am asigurat că deveniseră o masă informă de lavă care se scurgea încet prin jgheaburile topitoriei. Tentaculele și componentele gelatinoase și inflamabile, le-am stropit cu benzină și le-am dat foc. Am șters orice urmă care ar fi putut oferi un indiciu, cît de mic, despre existența Mașinăriei.
Patru. Am renovat imobilul și l-am vîndut, la un preț de nimic, unor investitori care voiau să deschidă acolo un magazin de antichități și o filatelie. Vînzarea a fost făcută tot prin intermediul unei agenții. Mă îndoiesc că vei reuși să dai de mine, urmărind această pistă. Dacă vei reuși, nu mă voi bucura să te văd. În virtutea relațiilor noastre anterioare, te rog insistent să renunți la căutările tale.
Cinci. Am urcat în munți, acum singur. Am ocolit refugiul ca să nu fiu obligat să ascult sporovăiala ipocrită a cabanierului cu pistrui. Am distrus toate obiectele din peștera unde a locuit fostul expert în problemele timpului. Am ars toate documentele, inclusiv cele pe care mi le-ai dat tu, apoi am pus explozibil și am aruncat în aer grota, cu tot ce mai rămăsese
în ea. Astfel, nutresc convingerea că amintirea lui Zeppelinus și a Mașinăriei sale vor dispărea pentru totdeauna. În ce te privește, pe tine nu te va crede nimeni. Îți vor pretinde dovezi, pe care nu le mai ai, iar dacă nu te vei potoli, dacă te vei încăpățîna, te vei acoperi de ridicol.
Regret nespus neplăcerile pricinuite de această atitudine a mea pe care nici măcar nu îndrăznesc să mi-o justific.
Mă gîndesc, mîhnit, la posibilitatea ca tu, cel mai stăruitor și fidel dintre oameni, prietenul meu, să nu înțelegi nimic din toate acestea!

Amoria Nonu

P.S.: Mesajul are atașat un program care va comanda distrugerea instantanee a fișierului rtf. Nu încerca să deschizi

sau să operezi asupra ataşamentului, fiindcă rişti să contaminezi memoria computerului tău cu un virus extrem de puternic. Lasă-l mai bine să-şi facă treaba. Oricum, se va autodistruge singur, fără să te afecteze în vreun fel.

Am lăsat să dispară mesajul, ultimul mesaj al celui ce fusese Amoria Nonu, bunul meu prieten. Resemnat, sfîşiat de îndoieli, am scris această scurtă relatare despre scrisorile lui Zeppelinus şi despre Maşinăria care l-a aruncat în negurile istoriei. Sunt sigur că Amoria Nonu nu m-a minţit. Din respect pentru el, mi-am întrerupt căutările. Apoi, într-o zi tristă de februarie, am demisionat din funcţia de rector al Academiei. De atunci, fac afaceri cu haine *second-hand*: îmi merge binişor, satisfăcător aş putea afirma. Şi nici nu mai pierd vremea bătîndu-mi capul cu tot soiul de fleacuri metafizice!
Pentru o mai precisă înţelegere a faptelor reproduc, în cele ce urmează, conţinutul biletului pe care l-am găsit în hruba aceea din inima munţilor.

Dragă K.

*Dacă vei citi acest mesaj - bineînţeles că îl vei citi!
- înseamnă că Planul a funcţionat (dar, bineînţeles că Planul a funcţionat şi funcţionează în continuare!).
Un sfat: NU te amăgi singur. Ideile sunt periculoase, absurde, insignifiante, false şi, uneori, adevărate. Dar ele vă consumă energia şi vă coordonează existenţa. Cel mai adesea, adevărul seamănă cu o poveste. Şi cine mai crede, în ziua de azi, în
poveşti?
Îţi mărturisesc că Eu am trimis denunţul nesemnat
- cum să-l fi semnat oare, cu ce identitate?! -
pe adresa Direcţiei Şcolilor. Asta, ca paliativ al necredinţei şi scepticismului tău academic.
Am motivele mele să nu-ţi redau ultima convorbire avută cu Cel sosit a doua oară din Prea Înalturi, după ce Saltul şi-a epuizat potenţialităţile. Pe atunci nu eram încă decît tot un "eu" oarecare, un "eu" tranzitoriu, iar angajaţii ospiciului patronat de Academie aveau barem tupeul să Mă întrerupă ori de cîte*

ori îţi expediam mesajele!. Această convorbire, a doua, a avut însă loc. Cred că vei fost uluit să descoperi proveniența pînzelor pe care am scris acel "ergo sum" (sărmanul Descartes - cît de antropocentric poate fi acest argument al propriei existențe!) și am desenat acea hartă după care Piri Reis și-a făcut copiile (sau eu le voi făcut? - nu-mi amintesc). Nu am completat dictonul filozofului cu acel insuportabil "cogito", preferînd formula pe care o vezi: "deci exist". Pentru că faptul existenței nu depinde de nimic din ceea ce vedem ori intuim; ceea ce este nu depinde, afirmă unii, decît de ceea ce nu este. Din perspectiva Mea, între a spune "Gîndesc, deci exist" și "Nu gîndesc, deci exist", nu e nici o diferență. Nu am modificat timpul. Trebuia oare să-l modific? Am primit acceptul Lui să fac ceea ce nu am putut face. Dar a fost oare un accept? Judecă singur: Simplul fapt de-a mă fi întors în trecutul Speciei, care e și trecutul Meu, a avut drept rezultat modificarea Timpului și a Istoriei! Asta e cert și a recunoscut-o chiar El! Acum, toate s-au limpezit. Nu căuta să interpretezi Scrisorile și să pătrunzi dincolo de contradicțiile care le susțin. Orice interpretare e aproximativă și plină de vicii. Ai părăsit Timpul și Istoria Lui și ești deja în Timpul Meu și în Istoria Mea. Întrebările și răspunsurile sunt, în egală măsură, utile și inutile. Probabile și improbabile. Verosimile și neverosimile. Și, după ce voi fi obosit să tot compun și să recompun infinitezimalele realităţi ale Creației, Eu îmi voi căuta, solitar lipsit de iluzii, Uzurpatorul.

A consemnat pentru Respiro A. O. Kenada